

KH KÖNYVHÉT

Parti Nagy Lajos
Árnyékporcoka

Kemény István
Állástalan táncos

Lackfi János
Nevető családja

Jakupcsek Gabriella
Alul semmi?

Molnár Vilmos
**Kőrösi Csoma Sándor
csodálatos cselekedetei**

Hernádi Judit – Tarján Zsófia
Ne maradjon kettőnk között

Konrád József
A behajtó

Én szeretem az olvasóimat...
MÜLLER PÉTER

2.1004

9 771418 491001

Fotó: Dábróczeni Fanni

A Móra Könyvkiadótól az ünnepekre

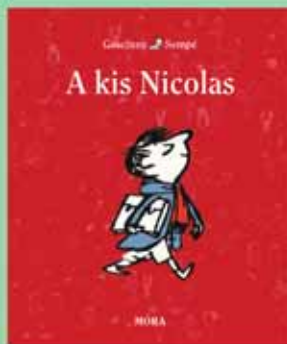
MÓRA
KÖNYVKIADÓ

MESEK TÉLRE 3+

Történetek a világ minden tájáról

96 oldal, ford.: Szlukovényi Katalin, 4599 Ft
Kuckózzunk be a kandalló mellé ezzel a szívemengető mesekönyvvel, és ünnepeljük együtt a tél csodáit! Fedezzük fel a fagyos tájakat, ismerjük meg a havasi tündéreket, a Jegesmedvekirályt és a többi hőst a sok-sok kaland során, amelyek próbára teszik a barátság erejét.

René Goscinny: A KIS NICOLAS 9+

120 oldal, ford.: Bognár Róbert, 3499 Ft

A kisiskolás Nicolas és osztálytársai igazi ártatlan gyerekek. Olykor talán kissé elevenek, kissé szófogadatlanok, de hogy jó szándékúak, ahhoz nem férhet kétség. A tanító néni mégis folyton méregbe gurul, a felügyelő tanár a fejét fogja, a fényképész elmenekül, mielőtt elkészítené róluk az osztályfotót, az igazgató úr jobbnak látja, ha az egész osztályt bezárja a mosókonyhába a miniszteri látogatás idejére. Ki érti ezt?

SZILAJ – TÉLI KALANDOK 6+

Foglalkoztatókönyv

96 oldal, ford.: Joannovics Mária, 1999 Ft
Szia! Lucky Prescott vagyok, és szeretném neked elmesélni, milyen is Miraderóban az év legjobb időszaka: kedvencem, a tél. Rajzolj, színezz, játssz velem és barátimmal, Pruval és Abigaillel, - rengeteg jobbnál jobb történetet és feladatot találhatsz ebben az új könyvben.

CSILLAGTALLÉROK 6+

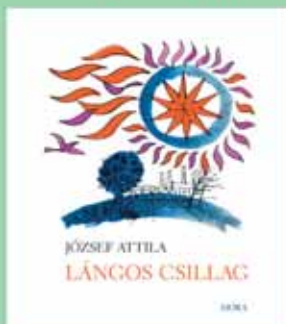
Válogatás a legjobb Grimm-mesékből

208 oldal, ford.: Perczel Enikő, 5999 Ft
Élt egyszer két fivér: Jacob és Wilhelm Grimm. Több mint kétszáz évvel ezelőtt jelent meg Gyermekek- és családi mesék című gyűjteményük kereken kétszáz különleges történettel. A kötetben olvasható válogatás valóban az egész család számára izgalmas olvasmány. A 23 népmese nem leegyszerűsített átdolgozás, hanem az eredeti szövegek hű fordítása.

József Attila: LÁNGOS CSILLAG 6+

40 oldal, 1999 Ft

A Reich Károly illusztrációval készült kötetben József Attila legismertebb gyerekeknek szóló versei szerepelnek - többek között a Mama, a Kertész leszek, a Betlehemi királyok -, valamint megrendítő novellája, a Csozogi, az öreg suszter. A kötet az 1965-ben megjelent legendás kiadás felújított változata.

Laura Ellen Anderson: VÁMPYR VILMA ÉS AZ EMLÉKTOLVAJ 9+

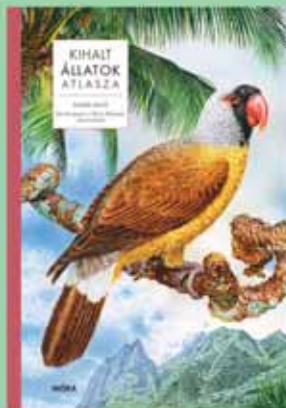
224 oldal, ford.: Kalapos Éva Veronika, 2499 Ft
Kedvenc vámpirlánykánk újabb kalandjai! Elérkezett Vilma hatalmas szülinapi bulijának éjjele, ő pedig BORZASZTÓAN izgatott. Ám Noktürnia teremtményei különösen viselkednek, mintha egyikük sem emlékezne semmire - még Vilma szülinapi bulijára sem!

Radek Maly: KIHALT ÁLLATOK ATLASZA 9+

88 oldal, ford.: Mirtse Áron, 4999 Ft

Történetek azokról az élőlényekről, amelyeket az ember irtott ki, és azokról az emberekről, akik ezt tették. „És még ma is élnek, ha meg nem haltak” - a tündérmesék jól ismert befejezését az e könyvben szereplő 41 élőlény közül egyikről sem lehet elmondani pozitív kicsengéssel.

Mészöly Ágnes

A PÁL UTCAI FIÚK – Rajongói kézikönyv 9+

88 oldal, 2999 Ft

Ki volt a híres ál-Nemecsek? Miért szerepel olyan kevés nő a történetben? Hányan vannak a Pál utcaiak, és hányan a vörösingesek? Molnár Ferenc világhírű ifjúsági regényét minden magyar gyerek olvasta - vagy el fogja olvasni. Mészöly Ágnes remek stílusban megírt, rajzos-képes kézikönyvből megismerhetjük a regény elő- és utótörténetét, az események történelmi és társadalmi háttérét, valamint legfontosabb helyszíneit.

www.mora.hu

7

4 „Élni életveszélyes, de akkor is csodálatos”

Beszélgetés Müller Péterrel
(Szepesi Dóra)

6 Elszakíthatatlanul

Nemes Nagy Ágnes–Lengyel Balázs–
Polcz Alaine–Mészöly Miklós:
Szorongatott idill
(Laik Eszter)

9

7 Enyv és ólom, nekünk ez a tollunk és viaszunk

Kner Piroska Parti Nagy Lajos
szemüvegén keresztül
(Jolsvai Júlia)

8 Ábel a történelemben

Tamási Áron
(Laik Eszter)

15

8 Múltba tekintő kalandozások

Janikovszky Éva: Van egy jó hírem!
(szénási)

9 Az irodalmi róka meséje

Beszélgetés Kemény Istvánnal
(Vermes Nikolett)

11 Terápia és elfogadás

Hernádi Judit és Tarján Zsófia
(Illényi Mária)

12 Mi legyen a karácsonyfa alatt a gyerekeknek?

(Sz. E. Zs.)

13 Klasszikus történetek karácsonyi köntösben a Móra Kiadónál

(szénási)

15 A mindenség gyerekszemmel

Lackfi János verskötete a családdal
töltött fél évszázadról
(Szénási Zsófia)

16 „Szeretek szembemenni a trenddel”

Beszélgetés Molnár Vil móssal
(Illényi Mária)

21 „Egy trambulin is lehet az, amit covidnak hívunk.”

– Jakupcsek Gabriella
(Kurz Orsi)

22 „Mindenkinek van valami függősége”

Beszélgetés Balassa Krisztiánnal
(Illényi Mária)

27 Regényben elbeszélte feszült ballada

Laura Sintija Černiauskaitė:
Lélegzet a márványon
(Laik Eszter)

28 A nyucán túl

Csepregi János, Dániel András
és Kollár Árpád
(Pompor Zoltán)

29 „A testiséget előbbre valónak érzem a szavaknál”

Interjú az elsőkönyves
Konrád Józseffel
(Mátraházi Zsuzsa)

30 Fal- helyett úttörő

Beszélgetés Faludi Juliánnal
(Vermes Nikolett)

A Könyvhét megtalálható budapesti és vidéki könyvesboltokban, valamint a Líra Könyv Zrt., a Libri és a Bookangel bolthálózatokhoz tartozó boltokban. A teljes lista a Könyvhét honlapján olvasható a „Könyvhét megtalálható” menüpontban.

E számunk megjelent 2021. november 24-én 10 000 példányban.
Következő számunk lapzártája: 2022. március 31., megjelenik 2022. április 13-án.

Hirdetésfelvétel a szerkesztőségben:

209-9140 Kiss József

impresszum

KÖNYVHÉT - WWW.KONYV7.HU

Megjelenik egy évben négyszer: a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválra, az Őszi szezónra és a Karácsonyi Könyvvásárra
• Ára előfizetőknek 600 Ft • Előfizetési díj 2400 Ft egy évre • KIADJA: Kiss József Könyvkiadó, Kereskedelmi és Reklám Kft. • SZERKESZTŐSÉG, HIRDETÉSFELVÉTEL, ELŐFIZETÉS: 1117 Budapest, Baranyai utca 1. Telefon: 209 9140. E-mail: konyvhét@t-online.hu • Főszerkesztő, felelős kiadó: Kiss József • Főszerkesztő-helyettes: Csokonai Attila • Művészeti vezető: Szabó J. Judit • Fotó: Debreczeni Fanni • Marketingvezető: Jakab Sára • Szerkesztés, tördelés: Blasits Ildikó • NYOMÁS: Oláh Nyomdaipari Kft. • Felelős vezető: Oláh Miklós vezérigazgató • ISSN 1418-4915 • A hirdetésekben közöltékért a kiadó és a szerkesztőség nem vállal felelősséget. TERJESZTI: a Magyar Posta Zrt. Hírlap Üzletág, a Fok-ta Bt., előfizethető a kiadó címén.

„Élni életveszélyes, de akkor is csodálatos” Beszélgetés Müller Péterrel

„Két évvel ezelőtt kinyitottunk a padláson egy vén koffert, és találtunk benne egy csomó magnószalagot. Kiderült, hogy anyám magánóra mondta élete rejtett titkait” – olvassuk az *Anyám titkos könyve* bevezetőjében.

– **Irodalomtörténeti ritkaság, hogy egy édesanya gondolatait, életének intim emlékeit sok évvel halála után a fia önti formába. Legújabb kötete alig jelent meg, a Libri sikerlistáján Rowlingot megelőzve a negyedik helyen áll!**

– Nem egészen egy hete jött ki a könyv, és máris nagyon szeretik az olvasók. A facebook oldalamon százezren lettünk, a csoportban egymásnak ajánlják a könyvet, ami úgy tűnik, éppen jókor jött, mert életmegoldást kínál ezekben a zavaros időkben. Írtam is az oldalra egy pár sort arról, hogy ez a könyv csak azt adja tovább, amit anyám adott nekem: hogyan kell az ilyen tébolyult időben is vidáman élni. Sőt, túlélni. Kicsit ravaszul, huncutul, kicsit bölcsen, de főleg szabadon, elválasztó korlátok nélkül. Az ember a felé sugárzó mérhetetlen szeretettel azt kapja vissza, amit ad. Én szeretem az olvasóimat, ilyen értelemben túlléptem az irodalom kereteit. Ritka kincs a jó szó, a figyelem, gyémánt értéke van! Ha valaki figyel rám, szívembe zárom azonnal, és ezt próbálom adni én is annak, aki hozzám fordul. Sokszor megállítanak az utcán és nem tudom megtenni, hogy ne bonyolódjak beszélgetésbe. Szinte azt kell, hogy mondjam, ihletett állapotba kell kerülnöm, ha valakivel találkozom. Nem észel osztok, hanem rákapcsolódom, egy pillanat alatt érzem, szócsövémé válok valaminek. Ugyanígy írom a könyveimet. Ez a könyvem is egy szócső.

– **Édesanyja nagyon pozitív személyiség lehetett. Bár a történetei nyomasztó helyzetekről is beszámolnak, mégis tele vannak csodával, derúvel.**

– Én egy csodában élek – igyekszem tisztességesen elfogadni és megfelelni neki. Ennek semmi köze semmiféle valláshoz. Anyukám könyve is ezt közvetíti. Arról szól, mennyire tudott átlépni olyan korlátokon, ahol mások fönnakadtak. Anyukám idementodament az életben, játékosan, szabadon, egy kis szeretetgombóc volt, és ez sugárzott belőle. Pedig nagyon nehéz élete volt – hát olvasta.

– **Igen, csodálatos, hogy a tragédiák ellenére is erős tudott maradni és kilábal belőlük...**

– Jól fogta föl. Derűsen, vidáman, mókásan. Azok a figurák, akiket leír! Mancika úr, Keszerice, a suszter, meg Benyó, a dadogós anyagbeszerző... Maga a könyv egy csodálatos anekdotakincs! Ettől ilyen olvasmányos – de ilyen volt az anyukám. A felvidéki emberek nagyon szeretnek mesélni. Mikszáth Kálmán ebből dolgozott, ebből írta a nagyregényeit.

– **A játékos életfelfogása nem véletlen, hiszen színész is volt!**

– Ajaj! Eljátszotta a János vitéz címszerepét, mint Fedák Sári! Egyszer meg én játszottam az öreg papáját, ő volt a hisztérikus vénlány, én voltam az anyám apja – parókában, szakállal, torzonborzan –, és fel kellett pofoznom... Nézze, úgy tartják, hogy én egy ezoterikus, spirituális író vagyok, ebből főleg az utolsót vállalom, de nem fedi azt, aki lettem. Nekem a színház misztériuma pont azt jelenti, hogy az ember úgy fogja föl az életet mint egy szerepet. Én Müller Péter szerepét élem most éppen, amíg élek.

– **A borítón Leonardónak egy Madonna rajza látható, és erről eszembe jut, Tolcsvay László-Müller Péter-Müller Péter Sziámi rockoperája, a Mária evangéliuma. Ennek a művének is bizonyára van valami köze az édesanyjával való kapcsolatához.**

– Hát persze. Nem tudtam volna megírni, ha nem ilyen az anyaképem. Nem akartam a borítóra anyukám képét tenni, azt akartam, hogy az olvasóban ne egy konkrét figura jelenjen meg.

– **A kéz az ön keze?**

– Igen. Olyan, mintha megidézném.

– **És hát Leonardo rajza is csodálatos...**

– Leonardo, Raffaello nemcsak szép képeket festettek, hanem ismerték a női lét legbensőbb titkát. A Mária evangéliuma, amit említettünk, egy szerelmi történet. Mária, még mielőtt áldott állapotba kerülne, a szerelmesét várja, nem a fiát. Szerelmes szeretettel szereti a fiát. Ez az anyaság titkos misztériuma, és én ezt éreztem anyámban.

– **Van egy idézet a könyvben Jézustól: „Aki velem van, összegyűjt. Aki ellenem, az szétszór.”**

– Világunkra egyre inkább jellemző az ellenségeskedés, a pártharcok, a gyűlölet. Nem összegyűjtenek, hanem szétszórnak. Nem azt mondják a másokra, te is ember vagy, átölelek... A legdrámaibb történet a könyvben az, amikor az orrom előtt meg akarták erőszakolni az anyámat. Hogyan hozta ki az embert abból az elállatiasodott férfiból? Én csak most tudtam meg, mi történt, mert nem tudok oroszul, ő tudott, oroszul mondta neki: nem kell engem megerőszakolni, tied leszek, bár ronda dolog itt a fiam előtt... de mi van veled, ember? Olyan aljas akarsz lenni, mint azok a magyar katonák, akik a családotat Ukrajnában megölték? Én csak azt láttam, hogy ez az erőszakos, riasztó vadbarom, egyszer csak elkezdett bőgni. Potyogtak a könnyei... Aztán beleszeretett az anyámba, annyira, hogy lopott nekem tortát, kifosztotta a bőrgyárat, ledobott egy raklapnyi cipőtalpat az udvarunkra, nem tudunk vele mit csinálni... Így tudta anyám a poklot mennyé változtatni. Hogy ezt hogy csinálta?! De nagy titok! Kicsit tudom én is...

– **Az biztos. Büszke is volt a fiára, úgy emlegeti, az író fiam! Ezek a minőségek folytatódtak önben.**

– Így érzem én is. Amikor a kezembe került a rejtett hanganyag, megrendültem, de miután a gyerekeim legépezték és először elolvastam, fölismertem, hogy az ő élettaktikáját, életbölcességét valahogy sikerült nekem is megcsinálnom. Most már elmondhatom, 85 éves leszek december elsején.

– **Isten éltesse sokáig!**

– Hál' Istennek, erős, szívós szervezetem van, világ életemben sportoltam, és hozzá kell tennem, hogy a legcsodálatosabb barátaim a sportolók közül kerülnek ki, főleg a birkózókból meg a bonyósokból. Lejárok edzésre, most már csak konditerembe, és abban a pillanatban én hazamegyek. Remek emberek, akármilyen van, hülyéskedünk, egymás bajain, betegségein röhögünk.

– **A könyv is tele van humorral, azonkívül sok fontos mondatot találni benne, például: „Élni életveszélyes, de akkor is csodálatos.” Hogyan „dolgoztak együtt” az édesanyjával?**

– Abban a pillanatban, ahogy a hanganyag betűkké vált, egy papírkönyv alapja lett. Onnan kezdve én már szinte hideg szemmel simítottam a szövegen, valahogy úgy, ahogy egy karmester vezényli a zenekart. Beleélészel, de kellő rálátással. Úgy dolgoztunk együtt, hogy én voltam a karmester, ő a zenekar.

Szepesi Dóra

Fotó: Debreczeni Fanni

könyvről

Müller Péter:

ANYÁM TITKOS KÖNYVE

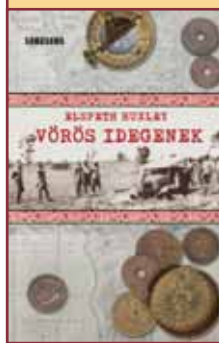
Rivaldafény Kiadó, 312 oldal, 3990 Ft

Kiss Árpád: A GRÓFNÉ CSODÁLATOS FÁI

307 oldal, 4730 Ft, e-könyv: 2790 Ft

Chincho grófnét, a spanyol alkirály feleségét a perui kinafa kérge mentette meg a maláriától. A kinin megszabadította Európát is a hidegleléstől, mely végigkísérte a civilizációt. Noha majd 400 éve használták a kinafa kérget gyógyításra, de csak 200 éve fedezték fel a hatóanyagát, a kinint. Valaha a maláriával fertőzött Mississippi-völgyben kétóránként kongatták a harangot, hogy ne felejtsek el bevenni a kinint. Nagy szellemi kalandozásra hívjuk az olvasót: történelem, gazdaság- és egyháztörténet, biológia, kémia, irodalom, geológia, nagy földrajzi felfedezések és így tovább.

Elspeth Huxley: VÖRÖS IDEGENEK

(Regény)

446 oldal, 3990 Ft, e-könyv: 2390 Ft

Fényes vaskígyón, vonaton érkeznek a naptól vörös idegenek. A Kenya-hegy lábánál élő kikuju család életét kísérjük végig több generáción át. Az európaiak érkezésekor az első nemzedék tartózkodó volt, aztán barátkozott, majd kereskedett a jövevényekkel. Nevetett szokásaikon, firtogott szaguktól, megcsodálta eszközeiket. Gyermekük már a Brit Protektorátus alattvalói, tanult unokáik a függetlenedő Kenya gyermekei.

C. N. Adichie: AMERICANAH

(Regény)

553 oldal, 4490 Ft, e-könyv: 2690 Ft

Ifemelu és Obinze szerelme az iskolában kezdődik. Ifemelu a Princetonon tanul tovább. Életmód blogot indít, amellyel nagy sikert ér el. Obinze Angliában próbálkozik, de miután onnan kitoloncolják, hazájában, Nigériában csinálja meg a szerencsését. „Együtt úszol az árral, vagy lenyomnak” – vallja, de a lelkiismerete nem tiszta. Ifemelu élhetne Amerikában, de hazaköltözik. Ám Nigériában Americanah lesz, Amerikát megjárt idegen. Az egykori szerelmesek újra találkozhatnak.

A New York Times 2013-ban a tíz legjobb regény közé sorolta. A brit Guardian Virginia Wolf, Doris Lessing mellett említi a szerzőt (2016).

C.N. Adichie:

AZ ARANYLŐ FEL NAPKORONG

(Regény)

516 oldal, 3990 Ft, e-könyv: 2390 Ft

A történet a független Nigéria boldognak induló évtizedében játszódik. Olanna és Kainene, valamint szerelmeik, a „forradalmár” Odenigbo és a volt gyarmatosítók kifinomult utóda, Richard életének szálain bonyolódik a történet. Ugwu, a háziszolgájuk „bozótországból” jött. A történetet az ő szemén keresztül is láttatja a szerző. Ugwu Odenigbót tekinti mesterének. Polgárháborúba sodródik az ország, egyik tartománya Biafra néven kiválik. Ezzel a történelmi háttérrel a két pár megpróbáltatásai, kitartásuk egymásért, Ugwu mesterien megragadott fejlődése és a meglepő befőzés igazi jutalom az olvasónak.

Elszakíthatatlanul

Az irodalmi barátságokban a kvartett ritka tünemény, különösen, ha a szövetséget alkotó két házaspárból az egyik szinte a barátság kiforrásának kezdetén elválik, ám szoros kapcsolatok nekik is mindvégig megmarad.

A Nemes Nagy Ágnes – Lengyel Balázs és Polcz Alaine – Mészöly Miklós páros között évtizedeken át kitartó barátságot egyaránt építették, marták, gyengítették és erősítették a kor „determinánsai” (Lengyel Balázs szava), a múltból hozott traumák, a tehetség megnyilvánulásai és a markáns személyiségjegyek. A négyük kapcsolattartását levelezésükkel és műveikkel dokumentáló kötet, a *Szorongatott idill* már csak azért is értékes olvasmány, mert az embernek mindvégig az az érzése: ilyesféle szövetség aligha születhet ma már. Hiányzik hozzá a valódi, élet-halál tétellel bíró történelem, és (épp ezért) hiányoznak hozzá a fajsúlyos karakterek.

Ezek után nem meglepő, hogy a kötet legjavát kitevő „nyolckezes” levélváltások távolról sem valamiféle ömlengős, patetikus, soha meg nem ingó szövetség megnyilvánulásai – épp ellenkezőleg. A leveleket sajtó alá rendező szerkesztők, *Hernádi Mária* és *Urbanik Tímea* munkája azért izgalmas, mert a fennmaradt mozaikdarabkák alapján csupán a kép egyes részleteit láthatjuk, a hiányok pedig önmagukban is jelentéssel bírnak. Legyenek azok akár elmaradt válaszok, elharapott mondatok vagy olyan hiátusok a levélváltásokban, mint az 1965 és 1972 között, majd 1972 és 1979 között támadó űr.

Az 1955-ben kezdődő közös levelezés a barátok legmeghatározóbb évét, 1956-ot készíti elő: ekkor vágtak neki egy közös erdélyi útnak, majd az októberi forradalomban Nemes Nagyék budai, Kék Golyó utcai lakásában együtt élték meg, hogy ágyúlövedékek csapódnak a lakásba, s ezt a csodával határos módon mind a négyen túléltek.

A beszédes '56-os hiátust követően a levelek, üdvözlőlapok megannyi helyszínről érkeznek: Kolozsvár, Visegrád, Szigliget, aztán a hatvanas évektől már külföldi helyszínek is követik egymást: Párizs, Zürich, London, Egyesült Államok. Hol felszabadult-évvődő, mókás kedvű sorok („Édes Cimborák, nagyon jól vagyunk, üdén, frissen, csinosan” – írja a Mészöly-Polcz házaspár Budapestről Szigligetre '59-ben), hol kapkodós-szorongó érdeklődések („Alikám, Miklóskám, azóta is

aggodalmasan hívogatlak titeket telefonon, de hiába” – értesítik Nemes Nagyék Mészölyéket '84-ben) váltják egymást az élet alakulása szerint. A kezdeti, fiatalos bohóságot idővel megzavarják a bajok: Lengyelék házassága megroggyan, Mészölyt sokan kirekesztenék az irodalmi életből, később Nemes Nagy betegeskedni kezd, Mészöly tudóembóliát kap, a rendszerváltás hajnalán pedig eljön a politikai csatározások ideje...

A küldemények többsége közös írásműként születik, a társ is hozzáír valamit a levelek végéhez, nem egy üzenet azonban kimondottan személyes, a férfiak vagy a nők közötti gondolatcsere. A levelek értelmezésében segítő utószó kitér a küldeményeken is átütő személyiségek különbségére: a kitárukozási igény, az érzékenység, a lírikus vagy epikus alkat eltérő fokára. Izgalmas efféle analitikus szemmel olvasni a sorokat, különösen a férfiak közötti konfliktus eszkalálódásánál. Mészöly és Lengyel eltérő irodalmi ízlése és alkati hangoltsága már a korai levélváltásokban is fel-feltűnik – Lengyel Balázs '57-ben részletes elemzést küld Mészölynek az író Stiglic című elbeszéléséről, meglehetősen kritikus hangon, a végén baráti „elsimítással”: „No ne haragudj, hogy ilyen dühösen vagdalkozom. Te kiteszed a lelketed (...) s én meg morgolodom...” A szemrehányások ezután is rendre felvillannak köztük – 1982-ben Lengyel Balázs hosszas levélben sérelmezi Mészöly viselkedését, aki egy alkalommal mások körében Lengyel gyávaságára célzott. Mészölynek sem kell a szomszédba mennie, ha sértettségről van szó: '94-ben hevesen kifakad a Széchenyi Művészeti Akadémia eljárásán, amikor is nem teszik közzé az elnöki posztról való lemondásának híretét. Kettejük rendszeres súrlódását, majd masszív eltávolodását szépen ellensúlyozza a nők lágysága, empaticussága, noha a lélek dolgaira Polcz Alaine – már csak hivatásánál fogva is – érzékenyebb. „Ágnes

– nagyon jól tudom, hogy lényegtelen, amiről telefonon beszélünk. / A ruháid és hogy engem megnéznél, csak jelzése az aggodásomnak és szeretetemnek. Mivel igen leveset tehetek” – kezdődik „Ali” (ahogy mindnyájan becézik) levele 1962-ben, melyben Ágnesért aggódik, és megerősíti: bármikor beszélhet vele. Szintén kifejezi aggodalmát Lengyel Balásznak válásuk előtt, anyáskodva türelemre intve és segítő szakemberhez irányítva őt, ahogy '82-ben a férfiak konfliktusa miatt ír szorongó levelet Ágnesnek. Nemes Nagy ritkábban ragad tollat, és – akár költészetében – leveleiben is objektívebb, stílusában élvezetesebb: levelei inkább beszámoló, (út)leírások, szinte versek („Vizesések spriccelnek, villanyvonat, villany minden. A tornyokban harangjáték, ágyon dunyha” – írja Zürichből 1961-ben).

A kötet függelékében közölt szépirodalmi művek mondhatni felülírják a hétköznapi diskurzust és annak konfliktusait: olvasható itt Nemes Nagy naplója közös erdélyi útjukról, a négy alkotó egy-egy írása meghatározó, '56-os traumájukról, Mészöly *Tragédia* című novellája, amelynek vitathatatlanul ihlető forrása Lengyel Balázs 1957-es letartóztatása, Lengyel Balázs megrendítően őszinte írása Mészölyvel való kapcsolatáról, továbbá Nemes Nagy négyük barátsága jegyében

született versei és Mészöly drámai búcsúja Nemes Nagy Ágnesről 1991-ben. Ez utóbbi szöveg lezárása egy egész nemzedék nevében szól: a megtiprott és elhallgatott alkotók nevében, akik jó esetben azt tudták kimenteni maguknak a nyomorúság évtizedeiből, amit Mészölyéknek sikerült: egy próbákon átvergődő, életre szóló barátságot.

Laik Eszter

▶ könyvről

SZORONGATOTT IDILL
Nemes Nagy Ágnes, Lengyel Balázs,
Polcz Alaine, Mészöly Miklós levelezése
1955-1997

Jelenkor Kiadó, 272 oldal, 3999 Ft

Enyv és ólom, nekünk ez a tollunk és viaszunk

Kner Piroska Parti Nagy Lajos szemüvegén keresztül

Egészen különleges könyvvel jelentkezett Parti Nagy Lajos, pontosabban párkönyvvel. Az egyik kötet Kner Piroska több mint száz éves, nemrég előke-rült Szakácskönyvét tartalmazza, a másik *Árnyékp-oroska* címmel jelent meg, melyben az író rajzolja fel Piroska ködbe vesző alakját. Al-címe szerint *féltényprózában*.

– **Hogyan került elő ez a szakácskönyv? És miért pont most jelent meg?**

– Amikor az új tulajdonosok beköltöztek Beczkóyné Kner Piroska hajdani házába Rákosligen, a padláson találtak egy ládát, benne más iratok, levelek mellett ez a kézzel írt szakácskönyv. 2017 őszén odaadták a gyomai Kner Múzeumnak, így került nyilvánosságra. Erdős Ákos (a nyomda tulajdonosa) megkeresett, hogy nem lenne-e kedvem írni „valamit” róla. Szépprózát, bármit. Amikor láttam, hogy – ellentétben a többi családtaggal – semmi nincs róla, sem a neten, sem az Arcanumon, elkezdett érdekelni. Hogy miért nincs nyoma valakinek. Hogy mi tudható arról, akiről még fényképet se találtam. A legtöbbet Erdész Ádám történész-levéltáros segítette, ő régóta foglalkozik a Kner-családdal, monográfiányi tanulmánya, cikke van róluk. Tőle kaptam részleteket Piroska és unokaöccse, Kner Imre levelezéséből. Tárcákat írt, és ezt a kiadatlan szakácskönyvet, gyereket szült, eltemette a férjét, túlélte a vészorszakot, megöregedett és meghalt. Kosztolányival szólva „Nem volt nagy és kiváló, csak szív, a mi szívünkhöz közelálló.”

– **Nem könnyű sors jutott neki, a családja támogatására szorult, kosztosokat tartott, az egész élete a talpon maradról szólt.**

– Igen, a sorsa a szegény tántié egy nagy és zezugos család pe-

remén, ami bőven el tudta tartani. Nem volt gondtalan élete, de nyomorogni nem nyomorgott.

– **Mennyi minden derült ki róla a levelezésből? Mi tudható a sorsáról?**

– Idővel akadtak tények, fogódzók, ezeket mind óvtam, megtartottam, helyettük nem találtam ki semmit, csak melléjük. Ezért *félténypróza*. Végül már én se tudtam minden elemről, hogy ezt rekonstruáltam vagy konstruáltam. Amikor Erdész Ádám a kéziratot elolvastva azt mondta, néha ő is elbizonytalanodott, mi a valóság és mi a fikció, akkor elégedett voltam.

– **Piroskával teremtett egy másik világot, egy újabb alakot. Többször eszembe jutott Sárbo-gárdi Jolán olvasás közben.**

– Arra szegődtem, hogy írok egy kisregényt. Egy százoldalas karsú könyvet. Persze, eszembe jutott Jolán, de nekem Piroska máshonnan, egy századelős, picit szecessziós nyelven szólalt meg. Hosszú monológban beszél az életéről, hogy milyen körülmények között, nem derül ki, alighanem már a halála után. Nem a nyelv megteremtése volt a legnagyobb élvezet, hanem hogy kicsit beleláltam ebbe a családtörténetbe, ami olyan izgalmas, hogy éveket el lehetett volna tölteni vele. Nagyon ökonomikusnak kellett lennem, hogy tartsam magam magamhoz, ekkora volt a

reális terjedelem és a reálisan ráfordítható idő.

A legérdekesebb maga a kutatás volt, a tényvadászat, hogy mit lehet kihozni porszemekből. Elég sokat, akkor is, ha alapvető adatokról derül ki, hogy hiányoznak, például máig nem tudom, hogy Piroska mikor halt meg. Ez nem baj, sőt íróilag kapóra jön, szépen ellebeg árnyékporból az árnyékporba.

– **Piroska beszédmódját nagyon hitelesnek érzem.**

– Remélem, az is. Olykor átveszek mondatokat a leveleiből, a műfaj ezt megengedi, ezek, azt hiszem, nem lógnak ki a nyelv szövetéből. Írt tárcákat, egy forgatókönyvet, de pár tucat levél kívül csak ez a kézirat maradt utána. Az én szövegem csak annyiban szól a szakácskönyvről, hogy a születését, és a kiadás kudarcait megírom. Hogy gasztronómiailag milyen, nem tudom megítélni.

Ez a fiatal korában ambiciózus nő, aki aztán beleszorodik az életbe, nemcsak anyagilag függ a családjától. Felnevez a bátyjára, Izidorra, etalonként tiszteli Kner Im-

rét, aki kora Európájának egyik legképzettebb, leghíresebb nyomdásza. Albert 1940-ben kivándorol Amerikába, s a csomagolótechnika gurujává lesz, Erzsébet szintén Amerikában lesz világhírű könyvkötő. Ilona fia, Haiman György, aki túléli a vészorszakot, a háború utáni magyar könyvművészet nagy alakja. Az itthon maradtak nagy részét a magyar állam segítségével elhurcolják és magyar zsidóként meggyilkolják. Ebben a fényben és árnyékban éli túl szinte mindjüket az ismeretlen Kner Piroska. Kész csoda, hogy a családi levelezés többé-kevésbé megmaradt.

– **Önreflektív az írásmódja, ahogyan Piroska reflektál magára és az írására is.**

– Igen, mert érzi, hogy Imre elvárásainak nem mindig felel meg. E korban a levél a fő kommunikációs eszköz, az ilyen családi levelezés egy késleltetett hatalmas csetszoba, üzenet és stílusgyakorlat. Piroska folyton nehézkesnek érzi, ahogy fogalmaz. Ezt sokszor iróniával viseli. Az egész élete egyfajta kompenzáció. Igen bizonytalan, egyszerre önhitt és alázatos, hol túl keveset gondol magáról, hol túl sokat. Legalábbis az én regényalakom, hisz a

„valódi” Kner Piroskát úgysem lehet megírni. Nem tudom, milyen volt. Nálam itt és most ilyen. Illetve olyan, amilyené valaki elolvassa magának.

Jolsvai Júlia

Fotó: Debreczeni Fanni

▶ **könyvről**

Parti Nagy Lajos:

ÁRNYÉKPOROSKA

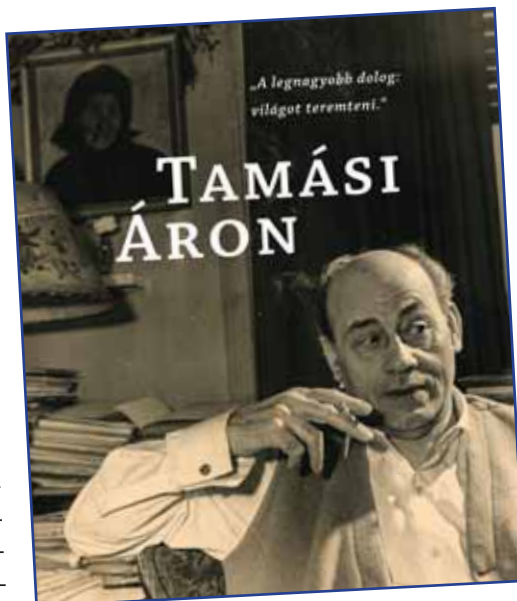
Kner Piroska élete és receptjei

Magvető Kiadó, 480 oldal, 5499 Ft

Ábel a történelemben

Vannak olyan kötetek, amelyek még az olvasás aktusának emelkedettségét is visszaadják. Az MMA Kiadó gondozásában megjelent *Tamási Áron* című album ilyen: megkövetel magának egy tiszta asztalt, amire lehelyezheti az ember ezt a hatalmas műalkotást, de legalábbis egy kényelmes fotelt és megfelelő fényt, ahol ölbe véve lapozhatjuk a súlyra is tekintélyes albumot.

A *Cs. Nagy Ibolya* jegyezte kötethez *A. Szabó Magda* válogatta és szerkesztette a képanyagot – művészi színvonalon. Tamási Áron élete azért is megfelelő választás egy ilyen lenyűgözően látványos kötethez, mert az 1897-ben született és 1966-ban elhunyt író sorsa gyakorlatilag maga a történelem – ehhez elég csak a két dátumra pillantanunk. A 19. századból, a székely Farkaslakától ívelt az útja a hatvanas évek Budapestjéig – ezt a nehezen elképzelhető távolságot fogja át a kötet, amely kronologikus rendben követi Tamási életének és írói kiteljesedésének alakulását. Mindehhez a történelmi és irodalompolitikai hátteret is, legyen szó akár a *Brassói Lapok* felkéréséről, amikor 1933-ban rovatot indítanak Tamási közéleti cikkei számára *Tiszta beszéd* címmel; akár a Sztálin halálát követő leheletfinom enyhülésről, amelynek köszönhetően Tamási Kossuthdíjat kap '54-ben két, addig „pihentetett” kötetéért; akár a '65 novemberében a Kossuth Klubban rendezett köszöntőestről, amely gesztus már arra utalt, hogy „lassan mintha megszűnne »belső ellenség« lenni”.

A kötet képanyaga felmérhetetlenül értékes és gazdag. Torokszorító a falevelekkel integető, idős édesanyjáról készült fotográfia, ahogy az 1965. októberi felvétel a testvérekről, amikor utoljára látták egymást. A színpadi szerző Tamási életművét feldolgozó fejezetek rengeteg, korábban nem publikált színházi felvételt vonultatnak fel, ahogy mennyi történelmi és dokumentumfotó őrzi például az iskolai bizonyítványok, a régi Kolozsvár, az Aquitania óceánjáró vagy az írószövetség 1956-ban kihelyezett pénzgyűjtő ládikójának képét.

Az életrajzot olvasva joggal érezhetjük, Tamási karakterisztikájának legfőbb jelzője a tisztaság: egy író, akinek nem hajlott meg a gerince, nem

ködösítették el gondolatait mákonyos ideológiák, nem csörögtek zsebében júdáspénzek. Érdemes figyelemmel követni a kötetben, kik, hogyan vélekednek kortársukról. Reményik szerint „a mi végtelen szomorú világunknak egyetlen igazi, született humoristája”; Szóts István egy interjúban úgy jellemzi: a legnehezebb időszakban „erkölcsi és politikai értelemben is erőnek mutatkozott”; Sütő András szellemében és nyelvteremtő erejében Mikeshez rokonítja és „magányos önállóságát” Keményhez méri.

A lapokról kibomló élettörténet nem hagy kétséget afelől: ma sem változott ez a mérce.

Laik Eszter

TAMÁSI ÁRON

MMA Kiadó, 296 oldal, 5800 Ft

Múltba tekintő kalandozások

Janikovszky Éva felnőtteknek szóló tárcáiból öt kötet látott napvilágot az író nő életében. A legutolsó tizenkilenc éve. Ezek az írások éppúgy magukon viselik az író nő messziről felismerhető stílusát, mint a gyerekeknek szóló írásai. Humorosak, ugyanakkor empátikusak, a mindennapi élet tárgyaiból és eseményeiből kiindulva jutnak el az általános emberi tapasztalatig és értékekig. Most e tárcák mintegy félszáznyi, best of válogatását *Van egy jó hírem!* címmel jelentette meg a Trend Kiadó. A kötet érdekessége, hogy a tárcákhoz Janikovszky János, az író nő fia – s egyben a Móra Kiadó igazgatója –, személyes hangú reflexiókat és megjegyzéseket fűzött, hiszen az írásokban megörökített eseményeknek ő is szemtanúja volt. A múltba tekintő,

személyes emlékek felidézése nemcsak hitelesíti a leírtakat, de képet ad egy nem mindennapi anyafiú kapcsolatról, s az érzelmetli hozzászólások egyszer megmosolyogtatnak, máskor meghatnak. A történetekből megismerhetjük például Janikovszky Éva sokat megélt Mercedes nevű írógépe – melynek másolata ott áll az író nő sírján a Farkasréti temetőben – az „életrajzát”; megtudhatjuk, hogy férjét gyászolva „világgá ment”, azaz elutazott Amerikába, és utazgatott gyerekkori barátnőjével, Verával, akivel 50 esztendőn át leveleztek. Felbukkannak az emigrációban élő, hazalátogató magyar ismerősök, s mindegyiküknek megvan a maga, egyéni története. Sokak életérzését felidézhetik a hétvégi telekre járást megörökítő írások is. Néhány tárcában a családi múltba kapunk bepillantást, a szekrény mélyéből előkerült családi fotók és egyéb tárgyak segítségével. A tárgyak beszélnek és a tárgyakkal lelkük van – ez derül ki minden visszaemlékezésből. Az öregkorral és öregedéssel foglalkozó szomorkásan ironikus tárcák zárják a kötetet, a sokasodó testi és lelki gondok között a reménysugarat a generációk közötti egymásra találás jelenti.

(szénási)

Janikovszky Éva:

VAN EGY JÓ HÍREM!

Trend Kiadó, 242 oldal, 3999 Ft

Az irodalmi róka meséje

Beszélgetés Kemény Istvánnal

Ritka kötetet jelentett meg a Magvető Kiadó Kemény Istvántól versekből és történetekből. Akár egy offline felolvasóest. Sodró és lehetetlen.

– **Bátorkodnék weöresi kérdéssel kezdeni. Ki a maga angyala, ha nem a cinege? Melyik verse, melyik szereplője kívánná meg az ateista cenzúrát? És vajon maga engedne belőle?**

– Hogy ki az én angyalom, ha nem a cinege? Hát jelenleg talán életem első – és félkész – verses regényének a hőse: Lovag Dulcinea. De ez az egy kérdésnek álcázott három kérdés talán némi magyarázatra szorul: a Weöres Sándor-idézetről van szó az *Állástalan táncos* elején: „De a cinke, ha leröppen, / Küszöbünkön vacsorázik.” Ez a cinke az ötvenes évekig angyal volt, de akkor, az ateista cenzúra nyomására Weöres cinkét írt az angyal helyére, és ezért én gyerekkoromban már angyaltalanítva ismertem meg ezt a verset. Cinkével. Így is szerettem meg. Nem vagyok ateista, és ezért nem is tudom eldönteni, hogy ateista szemmel melyik versem szorulna cenzúrára, de alighanem a nagyobb részük. Hogy engednék-e a nyomásnak? Ha olyan elegánsan tudnék engedni, ahogy Weöres elengedte az angyalt, akkor engednék. Egyébként bajban lennék.

– **Miután kellően összezavartuk az olvasót – a zavar lehet jó! – nem hagyom el a megjegyzést: egy – szeretnék bocsánatot kérni a vulgáris szó miatt – beszélgetőkönyvről készült most beszélgetés.**

– Szó sincs róla, hogy vulgáris szó lenne! A beszélgetőkönyv nagyon jó műfaj. Az *Állástalan táncost* viszont nem nevezhetem egyszerűen beszélgetőkönyvnek, mert több műfaj keveredik benne: 1. „válogatott versek” (ez az alap), 2. igen, egy beszélgetés ezekről a versekről Hegyi Katalin és köztem, és 3. itt-ott úgy tűnhet az olvasónak, hogy ez egy önéletrajz – mert tele van részletekkel a régi füzeteimből és naplóimból. De egyik se, és mindegyik. A kötet ötletéhez pedig egy év kellett, és négy ember munkája: tavaly Turczy István kérte fel Wirth Imrét, hogy vendégszerkesztőként állítson össze egy folyóiratszámot a Parnasszusba az én írásaimból/ról, Imre pedig Hegyi Katit kérte fel, hogy készítsen velem egy nagyinterjú. Kati ötlete volt, hogy verseket válogat tőlem, és azokra kérdez rá. Az interjú elkészült, és Dávid Anna, a Magvető igazgatója

ajánlotta, hogy bővítsük könyvvé. Így született meg az *Állástalan táncos*. Egy kicsit bonyolult ez a folyamat, de kellett, mert magamtól eszembe se jutott volna egy könyv, amiben tulajdonképpen „elmesélem” a saját verseimet.

– **Aki szerencsés, nem falja a lapokat, napokig élvezheti. Mit gondolsz, ha mindenhol örömmel fogyasztható regényes felolvasásnak kiáltom?**

– Lehet, hogy megvan a műfaj?! „Regényes felolvasás”. Nekem tetszik. Annak pedig külön örülök, hogy ezek szerint regényként is fogyasztható. Titkos cél volt.

– **Fontos kiemelni Hegyi Katalin nevét! Ki volt „háklissabb” és ki élvezte jobban?**

– A háklisság mint probléma fel se merült, egyikünkre se jellemző. Ő nemcsak irodalomtörténész, hanem muzeológus is a Petőfi Irodalmi Múzeumban, felmérhetetlen tudással és tapasztalattal az írók egójáról, és ennek megfelelő angyali türelemmel. Amit – erősen bízom benne – nem tettem ki komolyabb erőpróbának. Pár kérdésnél úgy éreztem, hogy nem tudnék jól válaszolni, és megkértem Katit, hogy ezeket hagyjuk ki, ha lehet. Lehetett. Nem tudom, melyikünk élvezte jobban a közös munkát, de meglepne, ha nem én lettem volna az, mert boldog voltam közben.

– **Triviális, de úgy képelem, e-mailek sokaságából áll a kötet.**

– A triviális kérdések sokszor a leghasznosabbak. Az egyik régi versemben (*A korai tavasz*) van egy rókatetem az erdőben, és He-

gyi Kati rá mert kérdezni, hogy ez vajon egy konkrét róka is, vagy csak allegorikus. Szóval, hogy tényleg láttam-e? Lát szott, hogy tényleg kíváncsi, és nem csak az irodalmi rókára. És ettől nekem kedvem támadt egy oldalnyit mesélni. Igen, e-maileket küldözgettünk egymásnak az alatt a három-négy hónap alatt, amíg együtt dolgoztunk, de párszor azért összeültünk offline is: konkrétan és valóságosan. És ittunk hozzá konkrét sört is.

– **Korai és frissebb verseket is olvashattunk a kötetben. Milyen volt újra elővenni a régi, áthúzott sorokat?**

– Kati válogatott, és amikor átküldött egy nagyobb adag verset, vétőjogom volt. Kb. a negyedét kivétőztam, és volt pár eset, hogy én kértem, inkább ez legyen benne, mint az. Ilyen volt *A Leglassúbb Teve tánca* című vers, amiből a könyv címlapötlete jött: a nagy sárga teve (Zsófi lányom tizenhárom éves kori falfestménye). Ami a régi áthúzott sorokat illeti: ezeket elővenni tizenvalahány A/4-es méretű, salátává használt füzet átnézését jelentette. Komoly izommunka. Ide írtam a verseimet tizenéves korom óta. És nagy meglepetéseket okoztak a füzetek: 20-30 év távlatából jöttem rá jó párszor, hogy két vers mintha egymást folytatná, pedig akkor azt hittem, ezek ég és föld, semmi közük egymáshoz. Néha most olyan versek tetszettek meg, amiket annak idején szégyelltem. Vagy meglepődtem: miért nem jutott eszembe akkor ez meg az? Vagy: jé, ezt már akkor gondoltam?

– **Fiatalon készült életművéről összefoglaló.**

Miért nem évtizedek múlva?

– Fiatalon? Ezt köszönöm a magam és az életkorom nevében! Egyébként nem összefoglalónak szántuk az *Állástalan táncost*, és pláne nem életmű-lezárásnak, kihasználtunk egy kedvező csillagállást.

Vermes Nikolett

Fotó: Debreczeni Fanni

▶ **könyvről**

Kemény István:
ÁLLÁSTALAN TÁNCOS
Válogatott versek és válaszok
Hegyi Katalin kérdéseire
Magvető Kiadó, 224 oldal, 3499 Ft

A MAGYAR BIBLIATÁRSULAT ÉS A KÁLVIN KIADÓ AJÁNLATA

Alec Ryrie (szerk.)
**A KERESZTÉNYSÉG
TÖRTÉNETI ATLASZA**
220*280 mm • 224 oldal • keménytéblés,
védőborítóval • 8000 Ft

Steph Bryant
- Lizzie Henderson
TEREMTÉS: AZ ÁLLATOK
200*200 mm • 32 oldal
kartonált • 1200 Ft

Steph Bryant
- Lizzie Henderson
TEREMTÉS: A FÖLD
200*200 mm • 32 oldal
kartonált • 1200 Ft

Alison Mitchell
- Catalina Echeverri
**A KARÁCSONYI
IGÉRET**
220*260mm • 32 oldal
keménytéblés • 2800 Ft

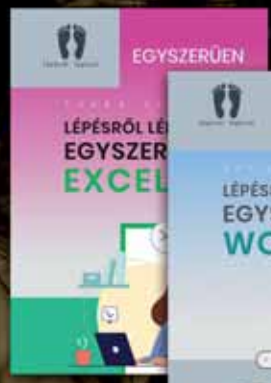
Steph Bryant
- Lizzie Henderson
TEREMTÉS: A VILÁGÜR
200*200 mm • 32 oldal
kartonált • 1200 Ft

Balogh Klára - Hezser
Gábor - Krasznay Mónika
**BESZÉLGETÉSEK
A CSALÁDRÓL**
Gondolatok, tapasztalatok,
kérdések családterápiáról
és -lelkigondozásról
B/5 • 308 oldal
kartonált • 3500 Ft

VÁSÁROLJON WEBOLDALUNKON
15% ENGEDMÉNNYEL!

Kálvin Kiadó
 1113 Budapest, Bocskai út 35.
 06-1-386-8267; 06-30-276-7343
 kalvin.kiado@kalvinkiado.hu
 www.kalvinkiado.hu
 www.facebook.com/kalvin.kiado

NETFLIX

A KORONA

Terápia és elfogadás

Hernádi Judit és Tarján Zsófia

Megrendítően őszinte és bátor beszélgetős könyvet írtak közösen. Azzal együtt, hogy nagyon személyesek ezek a vallomások, mégis, nagyon sok embernek segíthetnek felismerni, hogy nincsenek egyedül, és hogy van kiút.

– Egy percig sem volt Önökben félelem, ilyen őszintén és hitelesen szembenézni az olykor fájdalmasan nyers valósággal? Felkutatni és kitenni a fénybe önmaguk és a kapcsolatuk démonjait?

Hernádi Judit: Kényszer volt bennünk, hogy ezeket a dolgokat megbeszéljük. Nemcsak most, hanem már régen is. Tulajdonképpen ez a könyv alkalom volt arra, hogy ezt tovább folytassuk, és mélyebben nekilássunk annak a munkának, amit egyébként is el akartunk végezni egymással; azt hogy megértsük és elfogadjuk egymást, hogy tisztázzuk a kapcsolatunkat, ami egyébként nem volt felhőtlen. Keveset nyilatkoztam általában a magánéletemről a sajtóban, úgy gondolom, hogy egy könyv az sok tekintetből más. Habár keveset nyilatkoztam, de az fontos, hogy soha nem is hazudtam, mindig is munkált bennem az akarat, hogy ha mondok valamit, az őszinte legyen.

Tarján Zsófia: Én sem nyilatkoztam túl sokat a sajtóban a kapcsolatunkról, de ha már jött ez a lehetőség, hogy megírhatjuk az életünk eddigi folyamát egy könyvben, úgy gondoltam, hogy legyen egy egész, amit alkotunk, egy kerek egész történet, amit olyan minőségben tudunk átadni az embereknek, ami sokkal több annál, mint egy bulvárcikk.

H. J.: És akkor, amikor kinyitják ezt a könyvet, tulajdonképpen csak hárman vagyunk, én, a Zsófi és az olvasó...

T. Zs.: ...és így az olvasó válik a mediátorrá, és a saját mediátorává is tulajdonképpen.

– Ahogyan a könyvben is olvasható, fontos a megfélelő pillanat, amikor a másik meghallja, megérti a mondanivaló lényegét. Most tehát éppen alkalmas volt ez a „pillanat” mindkettejük számára? Zökkenőmentes volt a „párbeszéd” vagy voltak benne hullámvölgyek?

T. Zs.: Minden párbeszéd nehéz, főleg, ha ilyen témákról van szó, de szerintem anyámmal most egy nagyon harmonikus ciklusában vagyunk a kapcsolatunknak egyébként is, és ezért nagyon zökkenőmentesen tudtuk megcsinálni ezt a feladatot, a beszélgetéseink során egyáltalán nem volt vita. Voltak rádöbbenések, meg olyan dol-

gok, amikről eddig nem tudtunk, de nagyon jól haladt az egész.

H. J.: Voltak belső fájdalmak, és sebek, újragondolások és sebfeltépések, de viharok nem voltak, és egymás okolása sem. Helyette jó mély átbeszélések, hogy megértsük, a másik miért érez úgy, ahogyan érez. Fontos számunkra az is, hogy ne legyen öncsalás az életünkben.

– Külön izgalmas, hogy a kötetet Zsófi grafikái illusztrálják. Ezek a beszélgetés folyamán készültek menet közben, vagy azután hogy összeállt a teljes anyag? Inkább „intuitív”, vagy tudatos koncepció eredménye?

T. Zs.: Mind a kettő. Amikor készült az anyag, akkor csak gondolatokat gyűjtöttem össze, voltak dolgok, amiket feljegyeztem, és voltak képek a fejemben, de a rajzokat, grafikákat, akkor csináltam meg, amikor már megvolt a folyamat, megvolt a könyv íve, és direkt nem hagytam rá sok időt. Azt szerettem volna, hogy egy nagyon őszinte, nagyon nyers, vázlatos dolgot tudjak alkotni, ami legalább olyan őszinte és hiteles, mint a könyv.

H. J.: Erre a Zsófi válaszol egyedül, merthogy én nem rajzoltam semmit. Viszont nagyon szeretem ezeket a rajzokat, van kedvencem is belőle, a pityangos. Meg a lepkés. Meg a bálnásat is szeretem.

– „Azt hittem, akkor szeretnek majd az emberek, ha eléjük állhatok, és végre megláthatják, ki vagyok valójában. (T. Zs.)” Megválaszolható a kérdés: kicsoda valójában? Változott ez az érzés azóta?

T. Zs.: Folyamatosan változik. Nyilván azért hittem azt, hogy akkor fognak szeretni, ha színpadra állok, mert ezt láttam otthon anyám kö-

rül, hogy úgy kapja a szeretetet, hogy színpadra áll és elismerik érte. Azt hittem, hogy csak ez létezik. Ezért én nagyon sok mindent megtettem, hogy felkerüljek. Aztán úgy hozta az élet, hogy lett létjogosultsága annak szerencsére, hogy ott vagyok, az Aréna koncerttel, az Erkel Színház-

zal, és a sok Budapest Parkos koncerttel a hátam mögött, talán már mondhatom ezt.

H. J.: Meg az öt lemezzel.

T. Zs.: Az, hogy ki vagyok valójában, az mindig változik. Lehet, hogy voltak régen vágyaim arra, hogy megtudjam, hogy ki vagyok, de ez mindig fejlődik szerencsére. Van egy mag, ami persze mindig ott van, de a körülötte levő dolgok is mindig formálják azt, ami van, remélhetőleg, felfelé vagy jobb irányba.

H. J.: És én meg a Zsófi mamája vagyok. És kész. De persze, azért én is a helyemen vagyok.

– Ha már szóba került, hogy most minden és mindenki a helyén van, mit jelent Önöknek a színpad?

H. J.: Az a hely, ahol biztonságban vagyok. Én jól vagyok a színpadon. Azért kicsikét szoktam szorongani, hogy a közönséggel való kapcsolat aznap éppen hogyan sikerül. Akármennyire felkészült vagyok, az mindig ott helyben derül ki. Szokták mondani, hogy ez egy misztérium, és ez tényleg így van.

T. Zs.: Számomra is olyan hely a színpad, ahol biztonságban érzem magam, és nagyon szeretek a szó jó értelmében kitérni és megküzdeni a saját démonaimmal. Egy óriási önismereti tréning szerintem az előadó-művészet, a színpadon levés, és kihívás is.

– A problémákkal való bátor szembenézés feloldhat családon átívelő ismétlődéseket, elakadásokat is. Hisznek ebben?

T. Zs.: Szerintem igen. Bátran szembenézni mindig érdemes, még akkor is, ha fáj. Ezt anyámtól tanultam.

H. J.: A pszichológia azt mondja, hogy lehet így, igen. Ahogy az ókori hagyomány mondja, hetedízignen szenved el az ember a bűnököt. Szerintem ezek a feloldások visszamenőlegesen is létezhetnek.

– Ha csak egy szót mondhatnának a könyv kapcsán, mi lenne az?

T. Zs.: Terápia.

H. J.: ...és elfogadás.

Illényi Mária

Fotó: Nánási Pál

▶ könyvről

Hernádi Judit – Tarján Zsófia:
NE MARADJON KETTŐNK KÖZÖTT
Open Books, 260 oldal, 3999 Ft

Mi legyen a karácsonyfa alatt a gyerekeknek?

VARÁZSLATOS ÉS VALÓSÁGOS ÁLLATOK KAVALKÁDJA A BABILONNÁL

A folyamatosan pusztuló rovarvilág veszélyeztettségére figyelmeztet a Mi Micsoda Junior sorozat **Méhek és darazsak** című kötete. Fontos, hogy már az ovis korosztály is tisztában legyen vele, hogyan dolgoznak ezek a végtelenségig szorgalmas állatok, miért hasznosak, és mit jelentenek az ökoszisz-

téma és az emberiség túlélése szempontjából. Hasonlóan az állatok védelméről, megismeréséről és a velük való együttélés lehetőségeiről szól a nagyobbaknak szóló Mi micsoda sorozat **Medvék** című kötete. Megismerhetők belőle a kisebb-nagyobb medvefélék a grizzlytól a pandán át az ormányos medveig, életmódjuk, veszélyeztetettségük okai és a fajfenntartásra irányuló kezdeményezések.

Folytatódik **Andreas Schlüter Survival** című ifjúsági regénye, amiben a repülőbalesetet túlélő négy gyerek élet-halál harcot folytat a dzsungelben. A negyedik, a Piráják között alcímet viselő kötetben megmentik őket az indiánok, viszont az őserdőből való kijutásban a dzsungelbe betolakodó illegális aranyásók segíthetnének nekik, akik szennyezik a vizet és gyakran összetűzésbe keverednek az indiánokkal. Kinek higgyenek, kiben bízzanak? A regényből újabb hasznos ismereteket lehet szerezni a túlélés művészetéről.

Erdei kalandokba keverednek **Margit Auer Mágikus állatok iskolája** című ifjúsági sorozata 11. kötetének tini főszereplője is. Ezúttal egy Vad erdőben táborozik az osztály, gyönyörű természeti környezetben, de a látszólagos idill mögött valami még sincs rendben. A probléma megoldásában most is a gyerekek varázslatos állatai nyújtanak segítséget.

CSODÁLATOS LOVAK ÉS KLASSZIKUS VERNE-REGÉNY A NAPRAFORGÓNÁL

Impozáns kiadvány **Gerardo Anido A lovakról** szóló enciklopédiája, amely közel 200, látványosan megrajzolt képes oldalon keresztül tekinti át a ló és ember közös útját az évezredek során. Olvashatunk háborúkban és hódításokban részt vett lovakról, és – a spanyol szerzőnek köszönhetően – a híres spanyol telivérek jellemzőiről. Hasonállatként szó esik a lovak szállításban, bányászatban, mezőgazdaságban vagy vadászatban végzett fáradtságos munkájáról, illetve ennek modern változatáról, a lovasterápiáról. Áttekintést nyerünk a lósport és a lóverseny történetéről, az olimpiai lovas számokról, és a lovak szerepéről a szórakoztatásban, a leg híresebb lovakkal és idomárokkal. Ovis korú olvasóknak szól a zselés glitterekkel díszített **A kicsi pingvin nagy kalandja** című mese-

könyv, ami egyszerre szórakoztató olvasmány és játék. Jules Verne tudományos témájú kalandregényei minden generációban megtalálják a maguk olvasóit, a kiadók máig elkészítik a klasszikus regények ifjúsági verzióit. Efféle átirat készült most a **Nyolcvan nap alatt a Föld körül** című regényből **Czéhmaster Emőke** fordításában. A szöveget az argentin **Silvina Socolovsky** akvarelljei illusztrálják.

SZÓRAKOZTATÓ ROMANTIKA ÉS VASÚT- KALAUZ A MANÓ KÖNYVEKNÉL

Egy betegeskedő kislány és egy – a fantáziájában létező – Hóangyal barátságáról szól **Maggie O' Farrell Ahol a hóangyalok laknak** című mesekönyve **dr. Kádár Annamária** pszichológus fordításában. A megható történet középpontjában a gyermek mágikus gondolkodása áll, amiben még nem szakad ketté való világ és képzelet. A szerző a saját lányának találta ki a Hóangyal figuráját, aki segítette a kicsinek a betegségével kapcsolatos

félelmek leküzdésében. A könyvet **Daniela Jaglenka Terrazzini** ezüstös, téli képei díszítik. **Vonat mesék nagykönyve** címmel új kötettel jelentkezik **Mechler Anna**, aki a kerekes járművekről írt hat mesekönyve után most a vasúti közlekedés eszközeiről írt egyszerre szórakoztató és ismeretterjesztő történeteket. A mesék főszereplői ezúttal a Magyarországon futó különböző vonattípusok, és olyan különlegességek, mint sínautó, fogaskerekű, hajtány, bányavasút, vagy a vídámpark szellemvonatja. No meg a manók, akik szívesen elcsenik és megeszik az utazók uzsonnáját. Meseolvasás közben játszva megismerjük a magyar vasúthálózatot és a vasút működését. 21 millió kreatív rajzos könyv eladásánál tart világszerte a skót **Johanna Basford**, akinek toll és ceruzával készült képkönyveit a magyar olvasók is szívesen színezik és rajzolják tovább. A **30 nap kreativitás** című kötet egyszerű rajzokkal, rövid tanácsokkal, lépésről-lépésre megtanítja az érdeklődőt a benne rejlő kreatív rajzkészség felfedezésére. **Louisa May Alcott Kisasszonyok** című családregényének negyedik része **Jo fiai** címen látott napvilágot. A young adult korosztálynak szánt amerikai romantikus regény középpontjában a felnőtté válás nehézségei állnak, a gyerekekből öntudatos ifjak és hölgyek lesznek, akik a maguk útját járják. A Kisasszonyok sorozat hazai népszerűségét bizonyítja, hogy címadó darabja legalább négy különböző fordításban jelent meg eddig, és a Jo fiai is új (**Barta Judit**) fordításában kerül a könyvesboltokba.

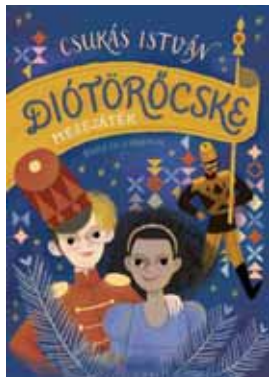

(Sz.E.Zs.)

Méhek és darazsak, Babilon Kiadó, 20 o., 4290 Ft; Mi micsoda - Medvék, Babilon Kiadó, 48 o., 3490 Ft; A. Schlüter: Survival, Babilon Kiadó, 240 o., 3290 Ft; M. Auer: Mágikus állatok iskolája 11., Babilon Kiadó, 240 o., 2990 Ft. A lovakról, Napraforgó Kiadó, 176 o., 5490 Ft; Verne: 80 nap alatt a Föld körül, Napraforgó Kiadó, 184 o., 5990 Ft; A kicsi pingvin, Napraforgó Kiadó, 20 o., 3490 Ft. M. O'Farrell: Ahol a hóangyalok laknak, Manó Könyvek, 72 o., 3990 Ft; Mechler Anna: Vonat mesék nagykönyve, Manó Könyvek, 104 o., 4490 Ft; L. M. Alcott: Jo fiai, Manó Könyvek, 320 o., 2990 Ft.

Klasszikus történetek karácsonyi köntösben a Móra Kiadónál

Szikora János felkérésére és a székesfehérvári Vörösmarty Színház számára írta Csukás István a *Diótörőcske* című mesejátékot. Ez volt a nagy mesemondó utolsó színpadi műve, a darab 2021. októberi bemutatását sajnos már nem érthette meg. A munkát végigkísérte Perczel Enikő dramaturg, aki a most könyv formájában is megjelenő mű szövegét gondozta. A Diótörő „magyarított” változata jóval szelídebb és mesészerűbb, mint E.T. A. Hoffmann eredeti szövege és bonyolult történetmondása. Egyszerű, de pontosan megrajzolt karakterek kel-

nek életre a megelevenedett játékgurákban: Diótörőcske, Marcsibaba, Bohóc, Ólomkatona és Kéményseprő egy nem túl ijesztő, ám annál szórakoztatóbb háborúban védik meg magukat és a karácsonyfát a támadó Fekete Király seregétől. A darab vezérmotívuma az elfogadás és a barátság, nyelvezete ízig-veéig „csukásistvános”: az irónia és humor mögött ott van a szeretet és egy varázslatos téli utazás az elfeledett gyermekkorba. A mesekönyvet *Bölcz Lilla* remek színes illusztrációi díszítik. Ahogy megérkeznek a hideg és sötét esték, az ember szívesen bekuckózik valahova, és olvasgat a jó melegben. Dawn Casey *Mesék télre* című mesegyűjteményébe a világ minden tájáról válogatott a karácsonyi és a téli ünnepkörhöz kapcsolódó szokásokat és hiedelmeket magyarázó történeteket

és népmeséket – minden mese előtt rövid bevezetőben ismertette az adott ország jellegzetes téli népszokását. Vannak itt állatmesék például jegesmedvévé varázslott királyról Norvégiából, aranyat gyűjtő tanukiról (kutyaféle) Japánból, kesztyűben melegedő állatokról Ukrajnából, az egész télen éneklő vörösbegyéről Skóciából, vagy a téli

élmét más állatokkal megosztó nyusziról Kínából. Megtudhatjuk, hogyan keletkezett a mikulásvirág Mexikóban, miért kell inni vízkerosztkor az almafák egészségére Angliában, olvashatunk Fagy apóról és a Hóleányról Oroszországból, csodálatos ezüst tobozokról Németországból, vagy a gondoskodó Tenger anyáról Grönlandról. Találkozhatunk a világ két legismertebb, szinte népmeseként számontartott téli meséjével, a Diótörővel és a Hókirálynővel is. A *Szlukovényi Katalin* fordításában megjelenő nagyméretű mesekönyvet *Zanna Goldhawk* csodálatos képei színesítik. *Csillagtallérok* címmel egy másik, örök klasszikus népmeseválogatás is megjelenik a Móra

Kiadó karácsonyi kínálatában. Válogatás a legjobb eredeti Grimm-mesékből – jelzi a reprezentatív mesekönyv alcíme. Nem egyszerű újrakiadásról van ugyanis szó, hanem új, a mai magyar nyelvhasználatnak megfelelő újrafordításról Perczel Enikő tolmácsolásában. Jacob és Wilhelm Grimm gyűjtését, illetve a népmesék átíratát, meséit mindenhol ismerik a világon, lehetetlen lenne felsorolni, hány nyelven adták ki őket, és hány művészeti produkciónak voltak ihletői.

Az eredetileg 200 mesét tartalmazó mesekötetből most 23, gyermekeknek szánt mesét ad közre a kiadó. Köztük vannak a nagy klasszikusok (Hamupipőke, Holle anyó, Hófehérke, Csipkerózsika, Jancsi és Juliska, Piroska, és még sorolhatnám), és néhány kevésbé ismert mese is (A békakirály és vaspántos Henrik, Limlomocska, A lump banda, Aranyhajú Raponc). A mesekönyvet Verena Körting hangulatos képei illusztrálják. Igazán ütős kiadvány lett *A Pál utcai fiúk* rajongói kézikönyve a pedagógus-író Mészöly Ágnes összeállításában. A felsősöknek szóló, trendi nyelvezetű, képvilágú, és tördelésű – *Németh Gyula* illusztrációi-

val ellátott – rajzos-képes kézikönyvben minden információ benne van, amit tudni kell a világhírű regényről: a sztori, a csapat felépítése, egy kis ki-kicsoda, századvégi miniszotár, a jellemek összevetése, a mai és a 19. századi iskolai élet összehasonlítása. Valódi képet kaphatnak a diákok arról, milyen volt a korabeli József- és Ferencváros, hogyan működött akkor egy osztály, milyen volt a grund, mi volt a divat, mit ettek, de kitér a szerző arra is, milyen utóélete volt és van a nagyvilágban a sikerkönyvnek. Sok játékos tesztfeladat található a könyvben, amik elsősorban nem a tudást mérik fel, hanem a mai gyerekek véleményére és gondolkodására kíváncsiak. A

kötet segítségével játszva elemezhető a sokak számára nagy kihívást jelentő kötelező olvasmány. „Idén minden másképp lesz” – határozza el a tízéves Emma, *Zagoni Balázs Karácsonyi kitérő* című ifjúsági regényének főhőse. Nem lesz kapkodás, veszekedés a nagy

ünnep előtt, mert minden feladatot időben elvégeznek, ha jól beosztják az időt. Noha ezt a karácsonyt sem ússza meg az öttagú család bonyodalmak nélkül, és semmi sem úgy sikerül, ahogy eltervezték, de életük egyik legemlékezetesebb és a legfelelőbb karácsony estéjét töltik el egy szeméttelenen élő szegény családnál. A könyvet *Szabó-Nyulász Melinda* illusztrálta.

(szénási)

A Móra Kiadó kiadványai: Csukás István: *Diótörőcske*, 70 o., 3499 Ft; D. Casey: *Mesék télre*, 96 o., 4599 Ft; *Csillagtallérok*, 208 o., 5999 Ft; Mészöly Ágnes: *A Pál utcai fiúk rajongói kézikönyve*, 88 o., 2999 Ft; Zagoni Balázs: *Karácsonyi kitérő*, 120 o., 2499 Ft.

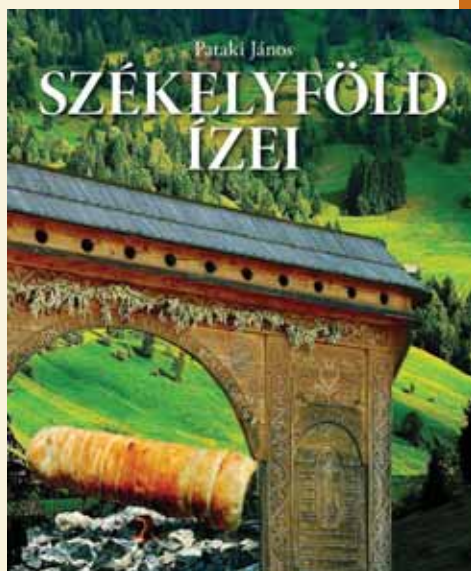
AJÁNDÉKOZZON ÉLET ÉS IRODALMAT!

Lepje meg családtagjait, barátait, üzletfeleit *Élet és Irodalom*-előfizetéssel! Rendelje meg igényes grafikai kivitelű ajándékutalványunkat, s adja át annak, akit tartalmaz és maradandó ajándékkal kíván megtisztelni. Hónapokon át mindig Önre emlékezteti majd őt a hetenként érkező *Élet és Irodalom*.

Az ajándékutalvány megrendelhető,
illetve megvásárolható a szerkesztőségben:
1089 Budapest, Magyarok Nagyasszonya tér 10.,
tel.: 210-5149, 210-5159, fax: 303-9241,
e-mail: lapterjesztes@es.hu, es@es.hu

Az előfizetés díja: negyedévre 9720 Ft, fél évre 16 800 Ft, egy évre pedig 30 600 Ft

ÉLET ÉS
IRODALOM
IRODALMI ÉS POLITIKAI HETI

www.feketesas.hu

Pataki János

SZÉKELYFÖLD ÍZEI

88 recept, 200
látványos étel-
és tájfotóval

208 oldal
6990 Ft

Pataki János Székelyföld ízei című szakácskönyve 2006-ban látott napvilágot, és szinte azonnal elfogyott a boltok polcairól. A Fekete Sas Kiadó jóvoltából hamarosan megjelenik a kötet hiánypótló új, átdolgozott kiadása. E gasztronómiai útikönyv nem egzotikus ételcsodákkal kívánja elkápráztatni az olvasót; a székelyek egyszerű, ugyanakkor mégis kifinomult fűszerezésű ételéből kapunk fényképes ízelítőt. Az ételkülönlegességek mellett sokak által ismert fogásokról is van szó, amelyeket anyáink, nagymamáink még rendszeresen főztek, sütöttek, és amelyeket bizonyára sokunk gyakran fogyasztott gyerekkorában. Ezek a lassan feledésbe merülő ízek köszönnek vissza a kötet lapjairól, az ínycsiklandozó fotókról – és reményeink szerint hamarosan a tényezőkről is.

A szakácskönyv összesen 88 finomabbnál finomabb receptet tartalmaz, és a látványos ételfotók mellett Székelyföld gyönyörű tájairól is láthatunk fényképeket.

FEKETE SAS KIADÓ Email: feketesas@feketesas.hu
Telefon: +36 20 231 7924, +36 1 780 0076

A KORTÁRSTÓL KARÁCSONYRA

Szigethy Gábor
esszéi
a legendás
színésznőről,
175 fényképpel,
272 oldalon,
A5-ös,
kemény táblás
kivitelben,
könyvjelzővel.

A kiadótól
megrendelve
7 000 helyett
most csak
5 000 Ft!

Web: www.kortarskiado.hu

Email: kereskedelem@kortarskiado.hu

Telefon, rögzítővel: +36 1 343 6082

KORTÁRS KIADÓ

A mindenség gyerekszemmel

Lackfi János verskötete a családdal töltött fél évszázadról

Vidám családi kötetül ünnepli Lackfi János a kerek évfordulót, amiben kicsit mindenki magára ismerhet, akár családban él, akár nem. Rohanó világban rohanó család, örült nyelvi kavalkád, sok szellem és humor jellemzi a *Nevető családfa* című versválogatást, amely az 50. születésnapra jelent meg a Móra Kiadónál.

– **Te, feleséged, Júlia és a gyerekeid állnak a válogatás középpontjában, azaz Simon, Margit, Dorottya, Johanna, Ágnes és Julianna.**

– Az a cél, hogy a családon belüli színes, kaotikus, pörgős életet megmutassuk. Akad itt minden, hajügyek és szőrcú apafej, macskakövön rázkódó biciklizés, törpeóriás és óriástörpe, szerelmes szomorgás, magánydal, orrbefogás Bargittal, felforrt hűtővízű Skoda, lopós bácsi és nyári havazás. A gyerekek éppolyan lendülettel ugranak bele a „hullaházasdiba”, mint a csatázós, légyvadászós vagy cserebogárgyűjtős mulatságokba. Tudják, hogy az ember élőlény és halólény, kíváncsiak a létezésre minden gusztusos és undi velejárójával együtt. Vére menő csetepatékat vívnak a családban és a világban betöltött helyükért, ki legyen királylány, ki legyen Szupermen, ki pedig szemmeggy anyuka sütiájében. Ebben a kavargásban a szavak is fejreállnak vagy örült táncot járnak. Apukám susogós herceg, anyukám lila láng, serceg, nagyanyám szószólós kotlós, nagyapám trolibusz, pótlós. Temetőkáposztát látunk temetőkápolna helyett. Azért van a marhának bajusza, hogy levágják, ha-ha-ha. A szív motorozik, miközben az ész alszik. És létezik olyan nap, hogy szerdó, amikor lábra kel az erdő. Egy földön járó égi huligán, még a csókvonzó rúzt is feltalálhatja...

– **Külön-külön már megjelent itt-ott a versek jó része, de születtek újak is. Olvastam egy cikkben, hogy gyerekeid kamaszkorukban gyakran cikinek érezték, hogy a hisztiről vagy a fiúvécéről ismerte őket az ország, de ma már megbékéltek vele és hozzád hasonlóan humorral kezelik.**

– A kamaszkor sérülékeny állapot, joggal szégyelltek „kicis” arcukat, miközben „nagyos” énjük formálódott. Olyan ez, mint a családi fotónézegetés: „Jézus, hogy néztem ki! De ciki, hogy szerethettem ezt vagy azt a haját, énekest, pólót?” Aztán ahogy érik a személyiség, fontosak lesznek az esendő emlékek is. Hozzánk tartozók.

– **Ez a kötet is Molnár Jacqueline rajzaival jelent meg a Móra Kiadónál. Sok közös könyv van már mögöttetek.**

– A Kövér Lajos színrelép című regényem volt Jacqueline életének első illusztrációs munkája, a mostani kötet pedig a tizenhatodik közös művünk, ha jól számolom. És ő a magyar gyerekkönyv-szakma elismert, nagy alakja. Robbanékony, sistergős, szeretetteljes, groteszk világát rettentően élvezem. Alkata hasonló az enyémhez, ha eszébe jut egy teljesen újfajta képi megszólalás, pillanatig sem habozik, belevág... Csodák születnek ebből.

– **A kerek évfordulók mindig számvetésre, visszatekintésre sarkallják az embert, ezt te meg is tetted: Számtan címmel írtál egy alkalmi verset, amelyben számszerűsítve megjelenik költői, műfordítói, tanári és cikkírói teljesítményed. 64 könyv, kétezer vers, legalább ezer próza és interjú, 8 dráma, 38 kötet műfordítás legalább 300 szerzőtől, 17 évnyi folyóiratszerkesztés. És persze a nagycsalád, meg számtalan utazás a világ minden táján. Mire vagy legbüszkébb, mi okozta a legnagyobb örömet?**

– Az első covid-periódus alatt hála töltött el, mert végiggondolva a dolgokat rájöttem: annyi szeretetet, örömet, élményt

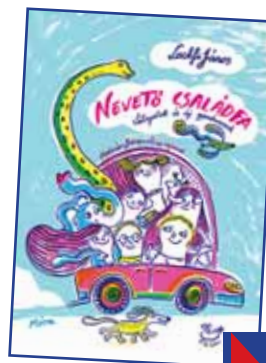
kaptam már, hogy több életre elég. Meg is halhatok. No, nem erre készülnök, tele vagyok tervekkel, most is regegyen dolgozom. Ám a teljesség érzete meglegyint. Van százötezer Facebook-követőm. Négy kontinensen jártam, jöttek ki könyveim angolul, franciául, vietnámiul, szlovákul, bolgárul. Összesen százhuszezer magyar felnőtt és nyolcvanezer gyerek előtt beszéltem. Hazai író-olvasó találkozókra gurulva Suzukimmal tizenkétszer kerültem körbe a Földet. Huszezer egyetemi diák, ezerötszázszor tettem meg a Zsámbék-Piliscsaba utat. Netes Kreatív Írás-tanfolyamomnak most is kétszáznyolcvan résztvevője van. Ez nemcsak a számok bővölete, hanem tömény élet, tömény irodalom.

– **Hogy éled meg a hírnevet, azt, hogy mindenhol megismernek, ha belépsz valahová, és körülvesz az emberek szeretete? Egész nemzedék nőtt már fel a versiden (nem szólva a szüleikről). És hogy viseli a család?**

– Pont akkora az ismertségem, hogy még nem terhes, viszont jólesik, hogy „énekes, (mérsékelten) ifjú fiának ismer a vén Magyarország”. Sokszor kérnek szelfit utcán járva. A metrón múltkor jegyzetelni kezdtem, mire egy középkorú úr felkiáltott: „Szóval tényleg igaz, nem csak úgy mondja az interjúkban!”. Mármint azt, hogy folyton gyűjtöm az anyagot... Egy giroszozóban közös fényképet kért egy jó kiállítású, magas fiatalember, megköszönve, hogy egyik verse fordulatot hozott a hitében. Általános iskolákban „tétkó-aláírást” kérnek a karjukra, pólójukra, baseball-sapijukra a gyerekek. Egy szentendrei sulis informatikusa pedig dedikáltatta velem a helybeli routert (A fekete router című verse miatt). A családomnak néha sok ez már, ők nem akartak a kirakatban élni, csak a nyakukba hullott a dolog...

Szénási Zsófia

Fotó: Debreczeni Fanni

▶ **könyvről**

Lackfi János:

NEVETŐ CSALÁDFA

Móra Kiadó, 104 oldal, 3499 Ft

„Szeretek szembemenni a trenddel”

Beszélgetés Molnár Vil móssal

– Utoljára 2009-ben beszélgettünk, amikor Márai Sándor-díjat kapott. Mi minden történt azóta?

– Az elmúlt tizenkét évben egy verskötetem meg két új novelláskönyvem jelent meg, aztán egy válogatott prózáimat tartalmazó kötet. Közben lett hangoskönyvem is, most meg a Csoma Sándorról szóló legendárium hagyta el a nyomdát. Öttrészes (ötször huszonöt perces) műsor is készült az írásaimból a Katolikus Rádió számára, meg egy másik öttrészes a Kosuth Rádióknak, melyekben igen neves színészek olvassák fel írásaimat. Egy-két „hivatalos” új elismerést is kaptam, köztük József Attila-díjat, de a legnagyobb díj „nem hivatalos”: az olvasók pozitív visszajelzése.

– **Esszenciális és mindeközben mégis igen komplexen értelmezhető „utazásra” invitál a most megjelenő kis kötet. Mesélne róla?**

– Kőrösi Csoma Sándor példája, ahogy saját énjét, egész életét alárendelte egy nagy célnak, az ő korában is sokakat meghökkenített. Ma pedig, az ún. fogyasztói társadalomban, amikor a hedonizmus hat át mindent, még a reklámok is folyton azt sulykolják a fejekbe, hogy az anyagiakkal törődj, önmagad kényeztetése legyen a legfőbb cél, Csoma nagy keleti útja, egész élete ennek tagadása. Megmutatása valami olyannak, ami túl van a mindennapok önző kis céljain, s ami méltóvá teszi élni az életet. Játékosan, néhol a humort sem nélkülözve próbáltam mindezt elmondani, néha kicsit karikírozva is Csomát, de mindig nagy szeretettel és tisztelettel személye iránt.

– **Izgalmas a történet műfaja, a meseszerű vagy számomra inkább próféciaszerű elemek jelenléte a történet szövetében.**

– A könyv alcíme: *Rendhagyó legendárium*. A legenda a népmondával, népmesével rokon, csak ez esetben ismert a szerző, ezért (is) rendhagyó a legendárium. A klasszikus vallásos tárgyú legendáktól is különbözik, abban például, hogy ezekben a történetekben humor is előfordul. Egyfajta játékos mitizálásról van szó. Manapság inkább a demitizálás dívik, de én szeretek szembemenni a trenddel. Nem akárcikinek a személye alkalmas mitizálásra, de a Csomáé remekül megfelel. Nemcsak azért, mert egy életét nemes célokra feltevő személyről van szó, hanem azért is, mert élete sok részét homály fedi, amit legendákkal ki lehet tölteni. Csoma Sándor köztudottan szerény volt, önmagáról ritkán beszélt. Életéről, keleti útjáról csak igen hézagossággal bírunk. Ezeket a hézagokat próbál-

tam kipótolni a fantázia segítségével. A fikció, a mese nem a valóságtól való öncélú elrugaszkodás, hanem a lényeg megragadásának különleges (?) amúgy igen kellemes – módja.

– **A kötet borítója remek választás volt. A színek, a szimbólumok... Azt esetleg lehet tudni, mi a fametszet eredeti története?**

– Az első borítón a *Flammarion* metszetként emlegetett, ismeretlen művésztől származó munka látható. Király Levente, a Corvina kiadó igazgatója ajánlotta első borítónak, valóban nagyon talál a könyv tartalmához. A metszetnek van színes változata is, én javasoltam, hogy az kerüljön a borítóra. A fejezetek végét illusztráló árnyékrajzok milyenségébe is beleszóllhattam, a Corvinánál nagyon megértőek, jó volt együtt gondolkodni, dolgozni velük.

– **Fantasztikus a kötet nyelvezte, még az Úr is izes székely-magyar nyelven beszél. Őrzi még a mai irodalmi élet ezt a sűrítő jellegzetességet?**

– Írásaimban csak akkor használok székely tájnyelvi kifejezést, ha tényleg szükséges, ha funkciója van. A székely tájszólas nagyon kifejező, plasztikus. Sajnos akadnak, akik ha kell, ha nem, székely kifejezésekkel tömike szövegeiket, mintegy bohóckodás tárgyává teszik a székely tájnyelvet az olcsó siker érdekében. A székely szófordulatoknak könyvemben megvan a szerepük, meg hát Csoma Sándor is törölmetszett székely volt, aki soha nem tagadta meg a származását.

– **Miért Petőfi lett Kőrösi „jövöbeni” útítársa, akikre a magyarok sorsának rendezését bízza?**

– Ahogy Csoma Sándor a legismertebb székely, úgy Petőfi minden bizonnyal a legismertebb magyar. Magától adódott, hogy ők ketten összekerüljenek a történetben. Petőfi is sokat utazott az apostolok lován, s bár jóval fiatalabb volt Csománál és életükben nem is találkoztak, de ha úgy alakult volna, amilyen bolond természete volt a nagy költőnknek, megtörténhet, hogy csatlakozott volna Csomához. Petőfi alakja körül is kialakult egyfajta mítosz, ő is hőrosszá vált a nép tudatában, simán lehetett társítani Csomához. Visszatérésük a másvilágról nem egy konkrét történelmi helyzettel kapcsolatos, a mítosz kortalan. A hőrosszokat minden korban visszavárják, minden korban akad számukra eligazítanivaló.

– **Hogy kicsit prózaibb kérdésem is legyen, lát-e esélyt arra, hogy jó irányba változzanak az „elfacsarodott” Kárpát-medencei viszonyok?**

– Ehhez távlatokban gondolkodás szükségeltetik meg kitartás. Ehelyett inkább balkanizálódást látok. Közhely, de igaz: ha akarjuk, hogy valami változzon, előbb saját szemléletmódunkon kell változtatni. A dolgok nem valósulnak meg maguktól. Alulról jövő közösségi összefogással sok minden megoldható.

– **Fontosnak tartja, hogy az embernek hivatása legyen?**

– Jó, ha az ember szeret csinálni valamit. Az eredményen is meglátszik, hogy tessék-lássék csinálták-e, vagy kedvtelve. Ez az írásra is érvényes. Az erőlködés, az izzadságszag mindig átüt a papíron. A hazugság is. Az

írás nem eszköz valaminek az elérésére, hanem játék, varázslat, fennkölt mulatság, maga a cél. Ha jól megy, ha csodadolgok kerülnek papírra, az kegyelmi állapot. A többi nem számít.

– **Ön most merrefelé tart?**

– Remélem, ez utóbbi irányba.

Illényi Mária

Fotó: Márkos Katalin

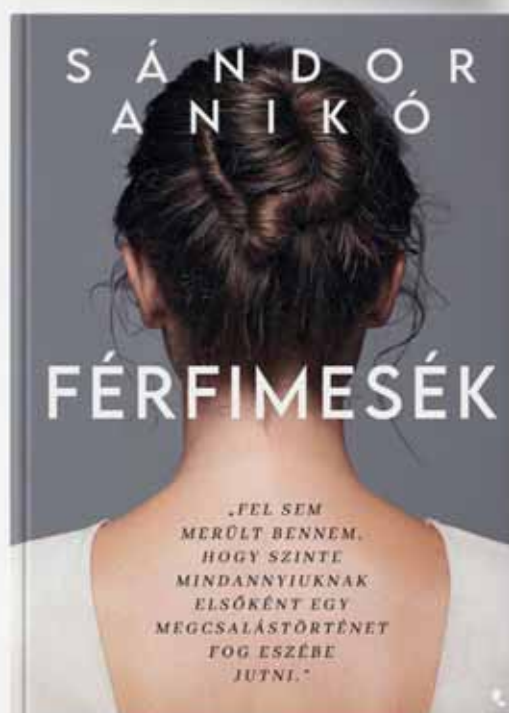
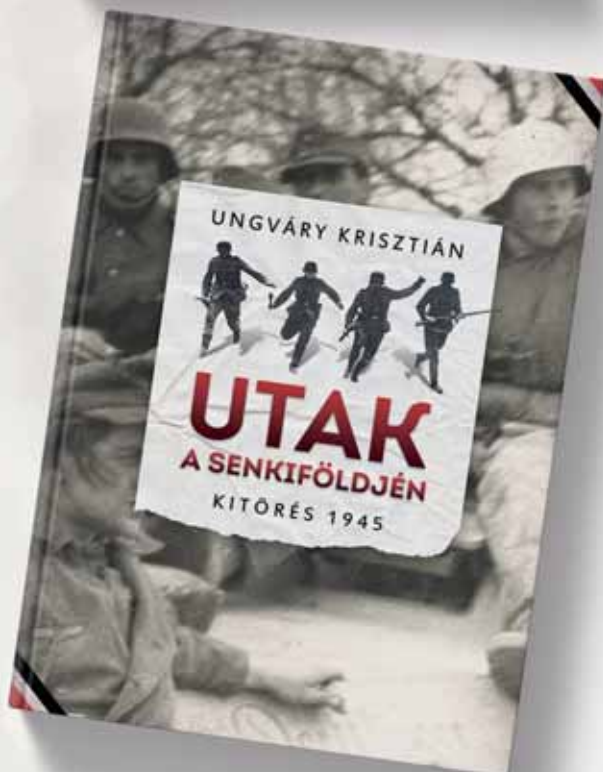

▶ könyvről

Molnár Vilmos:
KŐRÖSI CSOMA SÁNDOR CSODÁLATOS CSELEKEDETEI
Rendhagyó legendárium
 Corvina Kiadó, 96 oldal, 2990 Ft

Karácsonyi könyvajánló a Jaffa Kiadó kínálatából

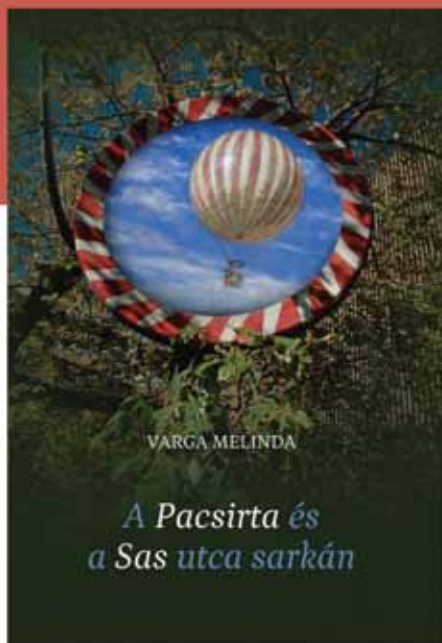
A fásult kebelnek nincs költészete

Arany János 1852-ben kelt, *Hiú sóvárgás* című versének utolsó négy sora így szól: „Örömből, keservből dalforrás fakadhat, / Az elpattanó szív még egy hangot adhat: / De, amikor ízenként zsibbad el érzete; / A fásult kebelnek nincsen költészete.” Az idézet utolsó sora lett Varga Melinda a kolozsvári irodalmi élet verses krónikáit összefogó kötetének a címe. Az olvasóban óhatatlanul felmerül a kérdés, hogy közel ötszáz évvel Tinódi Lantos Sebestyén énekes, verses krónikái után, a huszonegyedik század második évtizedében miért adta a fejét egy költő ehhez hasonló vállalkozásra. Míg Tinódi a török bitorolta Magyarország történeiről számolt be, többek között Eger várának diadalmas megvédéséről – és amikor Dobó István, az egri várkapitány erdélyi vajda lett, követte őt Erdélybe –, addig Varga Melinda a kincses városlüktető irodalmi életét választotta krónikái tárgyául. Merész vállalkozása kétségtelenül témában és látásmódban egyik legerősebb kötetét eredményezte.

Böszörményi Zoltán

VARGA MELINDA két kötete

A Pacsirta és a Sas utca sarkán

Varga Melinda merészen erotikus versekkel és merész képzettársításokkal köszöntött be irodalmunkba, amolyan „feneleányzóként”. De mire beskatulyáztuk volna, gondolati lírával lepett meg bennünket. A polgárpukasztás továbbra is kedvelt szórakozása maradt, ám ez a verseskönyv – immár a hatodik – minden eddiginél

válaszvers a férfinak

*ott vagyok a fák hűvöse alatt,
a narancshéj-alkonyban,
szád szélén,
tenyered kosarában,
sör keserű habjában,
könyv lapjai között,
ujjbegyeidben,
ha táncolnak a klaviatúrán,
gondolatban
és a test kívánságában,
ott vagyok,
egészen közel hozzád,
érezd a mindig hideg lábam,
ahogy hátadhoz ér?
nem röppenek el,
te vagy a szárnyam.*

több metafizikát és érzelmet hordoz, költőnk legszelídebb, legfájdalmasabb és legszebb sorait.

Ahogy olvassuk e lírai napló szófukar darabjait, egyre nyilvánvalóbbá válik számunkra, hogy mesteri kompozícióról van szó, mely első olvasatra díztelen, puritán és spontán töredékek halmazának tűnik, de valójában tüpontosan egybeilleszkedik, és valósággal leaglóz érzelmi intenzitásával.

Orbán János Dénes

A regény sodrása esszé- vagy tanulmányrészleteket – köztük a magyarság számára fontos üzeneteket –, párbeszédeket, emberi arcokat, jellemeket, sorsokat, valóság-anyagot görget magával, széles észak-amerikai tablóvá, a kanadai – de a világ talán bármely pontján található – középosztály életének keresztmetszetévé sűrítve a magával ragadó egyéni sorsokat. (...) Védőbeszéd, sajtóságos ima Magyarorszáért.

Szőcs Géza

A szerző ebben a művében tudatosan elegyíti a populárist a magas művészettel, a filozófiát a szociológiával, a társadalomrajzot a lélektannal és természetesen – az ősi alkotói módszer szerint – a valóságot a fantáziával. Módszeréről, ám voltaképpen a regényírás mikéntjéről mondatja ki hőisével, Thomas Larringennel, miszerint „[a]z író a képzeletét a revelációk és képzetek megértésére (is) használja, de mi történik akkor, ha a világegyetemet akarja a fantáziájával megragadni?” Márpedig a *Darabokra tépve* tétje a világegyetem megragadásához fogható, végtére is a világ ott rejtezik minden egyes részletében, Böszörményi Zoltán pedig olyan alaposan veszi górcső alá és járja körül ennek a világnak egynémely szegmensét (nem is keveset!), hogy abból bizony az Egészre vonatkozóan is érvényes következtetéseket vonhatunk le.

Bene Zoltán

Zoltán

Böszörményi

A *Darabokra tépve* újszerű, felkavaró, merőben más, mint amit eddig bármelyik kortárs vagy klasszikus prózaírótól olvashattunk. Kizökkent a komfortzónánkból, álmatlan éjszakákat okoz, felkavar, megnevettet, költői képekkel kápráztat el.

Varga Melinda

A cselekményt titokzatos, misztikus erő irányítja és a halál, ezzel mutatva be az élet súlyát és azt, hogy az egész létezés csupán játék, ahol bármi megtörténhet.

A mű a fiatalok nyelvén íródott, elsősorban hozzájuk szól egyfajta könyörgésként, hogy ne vessék meg a tudást, hazánk történelmét. És hogy a szeretkezésen kívül más értékekkel is tele van a világ. Olyan történeteket dolgoz fel, amelyek ma különösen aktuálisak. A nők ellen elkövetett erőszak és annak pszichés hatása például különösen fontos téma, s ez mélyen, őszintén jelenik meg a regényben. Böszörményi Zoltán meglepően jól imitálja az egyetemisták nyelvét, eleveníti meg az ő világukat, zenehallgatási szokásaikat, könnyedén belebújik bárki fejébe, legyen a szereplő nő vagy férfi.

Izer Janka

Az írott szöveg holt betűi az olvasók gondolataiban kelnek életre. Úgy tűnik, Böszörményi Zoltán könyve esetében ez különösen igaz. Bővítheti az ismereteinket, lehet rajta töprengeni, lehet vele vitatkozni, többféleképpen értelmezhető, továbbgondolható.

Piroska Katalin

DARABOKRA TÉPVE

Hóember a barátom
3990 Ft
260 x 260 mm
96 oldal
bélelt borító

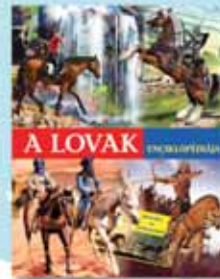
Csillogó mesevilág
3490 Ft
230 x 230 mm
20 oldal
bélelt borító

Karácsony éjjelén – hangoskönyv
3990 Ft
265 x 265 mm
24 oldal
hangmodullal

Ujjbáb
1990 Ft
120 x 120 mm
12 oldal
ujjbábbal

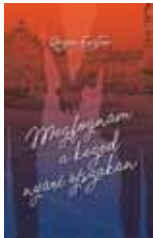
A lovak enciklopédiája
5490 Ft
230 x 295 mm
176 oldal
bélelt borító

napraforgó

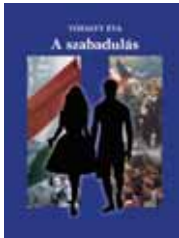
1047 Budapest, Baross u. 91-95. • Telefon: (06-1) 272 1313 • Fax: (06-1) 272 1312 • E-mail: napraforgo@napraforgokiado.hu • www.napraforgokiado.hu

fülszöveg

AKVILA & PRISCILLA KIADÓ akvila.priscilla@gmail.com
SZÜLŐFÖLD KÖNYVKIADÓ https://szulofoldkiado.hu

SZÜLŐFÖLD
Rozán Eszter:
MEGFOGNÁM A KEZED NYÁRI ÉJSZAKÁN
400 oldal, 3490 Ft
A párcapcsolatok állnak a regény középpontjában. Hősei keresik helyüket a világban, szeretnék megtalálni hivatásukat, partnerüket, ám ez nem mindig sikerül. Eszter nem tud szabadulni a múltjától, felnőtt korában is kísértik a gimnáziumi némettanára iránt érzett túlzott rajongásának következményei. Gyerekkori szerelme, Örvös Laci érzelmei változatlanok maradnak az idő múlásával, Kovács felügyelő újra bünténybe botlik.

AKVILA & PRISCILLA
Tófalvy Éva:
A SZABADULÁS
196 oldal, 2500 Ft
A magyar Pataki Lili és a cseh Ota Krátky újságíróinak készül. Szerelmük 1976-ban bontakozik ki, amikor Magyarországon a kádári puha diktatúra, Csehszlovákiában a Husák-féle kemény diktatúra uralodik. Mit tehet Lili és Ota a szabadságért? Él még 1956 és 1968 példája? A fordulat cselekmény nemcsak a két fiatal küzdelmét jeleníti meg, hanem hű képet ad a valamikor létezett szocializmus utolsó előtti évtizedéről. (Megrendelés: akvila.priscilla@gmail.com)

AKVILA & PRISCILLA
Tófalvy Éva:
KAZOHINIÁTÓL ATLANTIÓZIG
196 oldal, 2500 Ft
Szathmári Sándor, a magyar Orwell munkásságát érdemes megismerni. Orwellt megelőző írta a 20. századi disztópia egyik világszínvonalú művét, a 'Hiába című, Jövő alcímű regényt, ami a 2080 táján Magyarországon kialakuló kommunista-fasiszta diktatúrában játszódik. Ki volt, mit alkotott ez a rendhagyó író? Megtudhatjuk Tófalvy Éva saját kutatásain alapuló, izgalmas könyvéből. (Megrendelés: akvila.priscilla@gmail.com)

Etimológiai szótár

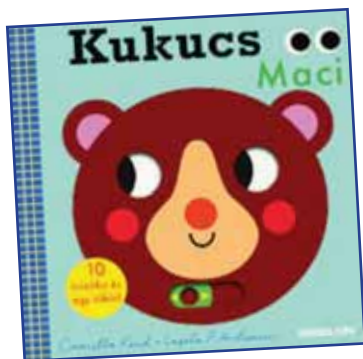

Magyar szavak és toldalékok eredete

A kézikönyvet ajánljuk mindazoknak, akiket érdekel szavaink izgalmas, gyakran rejtélyes eredete.

2., javított, bővített kiadás
1033 oldal, 9990 Ft

TINTA KÖNYVKIADÓ
www.tinta.hu, www.tintakiado.hu

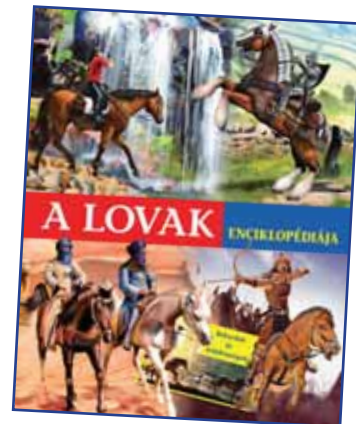

Kukucs Maci, Kukucs Puszi

Vidám könyvecskék a legkisebbeknek, kedves illusztrációkkal, mozgatható elemekkel. Minden oldalpáron van egy ujjal kitekerhető meglepetés: forgatáskor kinyílik, és előbújik egy másik kép. Kartonkönyv kicsiknek 10 húzókéval és egy tükörrel. 2 éves kortól ajánlott.

A lovak enciklopédiája

A ló évezredek óta fontos szerepet tölt be az emberiség életében. A kezdetektől fogva kitartó és hálás társunk, aki nélkül évszázadokig elképzelhetetlen volt a mezőgazdasági munka, az ipari termelés vagy a közlekedés. De ugyanolyan fontos szerepe volt a harcászatban vagy a szabadidő eltöltésében is. A Napraforgó Könyvkiadó kiadásában megjelent A lovak enciklopédiája című kötetben rengeteg érdekes tényt és ismeretet olvashatunk ezekről a csodás állatokról, akik a mai napig elkísérnek bennünket és fontos szerepet töltenek be a szívükben. A nagyszabású, gyönyörűen illusztrált, igényes kötetben sok információt, érdekességet olvashatunk ezekről a hűséges, megbízható állatokról, megérthetjük belőle, hogy mi mindent köszönhet az emberiség a lovaknak. Napraforgó, 176 oldal, 5490 Ft

„Egy trambulín is lehet az, amit covidnak hívunk..” – Jakupcsek Gabriella

Jakupcsek Gabriella *Alul semmi?* című kötete különleges reflexió mindannyiunk elmúlt másfél évére. A szerzővel a megjelenés apropóján beszélgettem, többek között arról is, hogy mit tanulhattunk ettől az időszaktól.

– **Mikor érezte azt, hogy könyvet írna 2020-ról?**

– Őszinte leszek, eredetileg egy teljesen másik könyvet terveztem. Általában egy kis jegyzetfüzetbe gyűjtöm a témákat, azokat a gondolataimat, történeteket, amikről úgy érzem, hogy valamilyen módon hatnak az életemre. Aztán jött képbe tavaly márciusban a covid, így egyértelmű volt, hogy változik a terv, hiszen a lezárások nemcsak rám, hanem mindannyiunk életére nagy hatással voltak, amiről beszélni kell. Ennek ellenére kérem kellett egy kis haladékot a kiadótól, mert azt éreztem, hogy amit abban a pillanatban leírnék, már nem lenne aktuális addigra, mikorra megjelenne a kötet, annyira át fogja írni az életünket ez az időszak. És így is lett: minden megváltozott. Végül egy évig dolgoztam az *Alul semmi?*-n, de talán mégis az utolsó öt oldalt volt a legnagyobb kihívás megírni, ekkor kezdtek el ugyanis újra emelkedni a számok – már 2021. augusztust írtunk – egyértelműen gyalogoltunk bele a negyedik hullámba.

– **De talán már egy teljesen más tudással indultunk neki az újabb megpróbáltatásoknak..**

– És engem pont ez a tudás az, ami nagyon foglalkoztatott. Vajon miért van az, hogy ezt a tudást mi nem sajátítottuk még el az elődeink által, vagy a történelem folyamán, hogy nem sikerült megörökölnünk. Miért kezdtünk mindent a nulláról, miért lepott meg minket ennyire, ért felkészületlenül ez a vírus? Hiszen tele vannak a könyveink olyan történetekkel, amik azt mutatják, hogy a régebbi korok emberei együtt tudtak élni a természettel, a járványokkal, és az elmúlással is. Elkezdtem kutatni, miként volt ez régen, elődeink hogyan éltek meg egy-egy ilyen időszakot. A kutatás közben pedig arcon csapott a felismerés, hogy mennyire evidens minden, hiszen hány olvasmányunkban volt ott a válasz, a megoldás, a történelmi tanulság, a példa. De ami elmúlt, azt mesének hittük, és naiv kényelemben úgy gondoltuk, hogy velünk ilyen már nem történhet meg, így nem is akartuk használni ezt a tudást.

– **Aztán mégis megtörtént – mit üzen ezzel kapcsolatban a múlt?**

– Körbe kell nézni a világban, mert bár közhelynek tűnhet, de tényleg nincs új a nap alatt. Ugyanazokat a köröket járjuk az életünkben, függetlenül attól, melyik századba születünk. Érdemes egy kicsit a régmúltat a jelennel összehozni, és így nekivágni egy esetleges következő nehezebb időszaknak, mert ha ez a vírus valóban az életünk része lesz, az mindent át fog írni, a közlekedéstől a lakhatáson át egészen a szerelemig. Éppen ezért jó tanulság megnézni, régen mi és hogyan működött, mert ott működött.

– **Mennyire kell, vagy éppen lehet objektíven leírni egy ilyen megosztó történetet?**

– Sose titkoltam, hogy olyan könyveket írok, amelyekben az én világszemléletem nagyon benne van. De semmiképpen nem kinyilatkoztatok, hanem kérdéseket tesz fel az olvasóknak. A saját értékítéletem mentén kapok föl a környezetemből kiragadott sztorikat. És bár elmondom a véleményemet, utána mindig úgy futtatom ki a beszélgetést, hogy egyfajta láthatatlan párbeszédként benne maradjon a kétely, hogy vajon más is ezt, és így élte-e meg. Nekem az a dolgom, hogy úgy vessek fel egy témát, hogy ha valaki velem gondolkodik, akkor ő maga találhassa meg a választ, a saját életére vonatkoztatva.

– **Oldhatja egy ilyen típusú könyv a vírus okozta ellentétet?**

– Talán ha nem is maga a könyv, de a könyv általi nézőpontváltás, s a nézőpont általi elfo-

gadás lehet az, ami ilyen helyzetekben segíthet. Megmutatom, hogy ilyen is van, nem csak olyan. Ennek a szituációnak is, mint minden másnak, van ezer oldala, és minden csak attól függ, hogy egy bizonyos valóság az embert milyen élethelyzetben találja meg. Hiszen mennyire másképp vélekedik valaki a világról, ha mondjuk éppen szerelmes, és akkor is, ha éppen meghalt egy családtagja. Az elmúlt másfél évtől pont ezt, az egymás iránti toleranciát kellett megtanulnunk, hogy ne azt mondjuk, hogy valami csak így vagy úgy van, hanem, hogy lehet így is, és úgy is.

– **Általában derűs megközelítésben beszél a lezárások idejéről. Volt esetleg mégis olyan pillanat, amikor kilátástalannak érezte a helyzetet?**

– Nem mondom, hogy nem ijesztett meg, mikor rájöttem, hogy nem tudok olyasmit csinálni, amihez én nem kellek, vagy nem kell a másik fél, a közönség például, hiszen kommunikációval foglalkozom. Ha pedig nincs kommunikáció, mert nincsenek események, találkozók, akkor sok mindenre nincs szükség, rám se. Aztán szerencsére megláttam, hogy nincs veszve az egész, minden jön vissza szép lassan, csak nem úgy, ahogy eddig megszoktuk, hanem teljesen máshogyan, és ezt a máshogyan kell megtanulni elfogadni.

– **Mondhatjuk akkor azt, hogy egy új életet kell tanulnunk?**

– Vagy inkább el kell fogadni, hogy lehet így is, és ebben a máshogyan kell megtalálni a lehetőségeket. Az emberek elképesztő módon sarkosan gondolkodnak sajnos – a tudatlanság pedig nagyon sokféle tévhitre készíti őket: összeesküvés-elméletekre, oltatlanságra, ellenállásra. Egészen elképesztő, hogy

mennyire megosztotta a társadalmat ez az egész helyzet. Szerintem pedig lehetne az elmúlt huszonegy hónapot úgy is tekinteni, hogy milyen lehetőségeket adott, mert egy trambulín, egy ugródeszka is lehet tulajdonképpen az, amit covidnak hívunk.

Kurcz Orsi

▶ könyvről

Jakupcsek Gabriella:

ALUL SEMMI?

Jaffa Kiadó, 280 oldal, 4999 Ft

„Mindenkinek van valami függősége”

Beszélgetés Balassa Krisztiánnal

– Első könyve októberben jelent meg a Kalligram kiadónál. A novellafűzér számomra Murakami mágikus realizmusát idézi meg, ahogyan maga az alaptörténet is, amely egyrészt a rejtélyes módon ellopott szavaink utáni hajszára, másrészt szembenézés azzal, mire megyünk, ha csak a vágyaink maradnak... A zene világától milyen út vezetett az írásig?

– Köszönöm az összehasonlítást, nagyra tartom Murakami könyveit. A zene is egyfajta történetmesélés, csak más „írók” történetét fordítom le a saját nyelvemre, és így hozok létre valami újat. Az előadóművészetben az a gyönyörű, hogy nincs két egyforma előadás, két egyforma értelmezés, mégis a világunk olyan, hogy megpróbál mindent uniformizálni és skatulyába zárni, hogy megérthesse. Tizennégy évesen írtam az első regényemet, mégis viszonylag későn jutottam el oda, hogy másokkal is megosszam ezt a mostani, kicsivel komolyabb próbálkozást, a Marionett Fenomenát.

– Kik inspirálták szerzőként?

– Hozzászórtam, hogy megtanuljak más írókat szakmai szemmel olvasni, de magamat elemezni még nem volt alkalmam, ezért nehéz erre válaszolni. Nálam a groteszk és a szürreál a normális, az lenne furcsa, ha hiányoznának. Említhetem Vonnegut vagy Vian hatását, de a könyv történetének kapcsán felmerülhet Dosztojevszkij, Kafka, Poe vagy E.T.A. Hoffmann neve is, és akkor nem beszéltem még a magyar írókról, Karinthyról, Örkényről, Parti Nagyról.

– A borítót Ördögh László tervezte, a kötet egyik meghatározó motívumát erősítve. Közös (szellemi)munka eredménye?

– Laci kiváló grafikus, szerettem volna, ha ő készíti a borítót. Határozott elképzelésem volt a végzetként közeledő vonatról, ami előtt a főszereplő meghozza legnagyobb áldozatát: a saját életét dobja oda azért, hogy megértse a lét magasabb, számára értelmet adó jelentését. Ez elöl nincs menekvés, ezért nekem nagyon fontos volt.

– A cím alapján más borítóképet vizualizáltam volna, a könyv olvasása után pedig felvetődött bennem a kérdés, a fenomenál és a fájdalom, végzet, ilyen szorosan összefonódik?

– Összefonódik, méghozzá a legszorosabban. A könyv abból az axiómából indít, hogy mindenkinek van valami függősége, aminek nem tud ellenállni, így ezek a vágyak (vagyis Fenomenálok) elérik, hogy a függőségeinken keresztül átvegyék feletünk az irányítást, és ez sok esetben a vég-

zetünket jelenti. Több százezer alkoholista él az országban, a dohányzásról milliók képtelenek leszokni, egészségtelen életet élünk, mégis ezt reklámozunk úton-útfélen, kifelé boldognak tettetjük magunkat, miközben jobban gúzsba vagyunk kötve a saját szorongásaink és félelmeink által, mint azt képesek lennének bevallani magunknak.

– „Szörnyű rablás rázza meg Magyarországot, ismeretlen tettesek egymás után lopják a köztudatból a magyar szavakat. Hajszára indul a rablók után, de mindhiába, a magyar nyelv szép lassan eltűnik, az emberek többé nem tudják kifejezni magukat.” Elgondolkodtató az alaptézis, vajon valóban csupán szavakkal tudjuk kifejezni magunkat? A zene vajon nem a vágyak formába öntése?

– Az első fejezetben van egy rész, ahol szavak hiányában a balettosok a tánc nyelvén, a zenészek pedig zenével próbálnak kommunikálni. Mivel ezeket mindenki másképp értelmezi, a táncosokat kirúgják, a zenészt pedig többé nem látják szívesen. A zene a legintimebb, legőszintébb és legősibb kommunikációs formánk. Olyan idióma, amit mindenki ért, mégis kevesen használják. Énekléssel a legbelső érzéseinket is képesek vagyunk megfogalmazni, nem kellene szavak hozzá. Az is igaz, hogy a társalgás is

különböző hangmagasságban és tempóban történik. Ebből következik, hogy a beszéd is egyfajta ritmusos éneklés. Egy zenésznél rögtön meghallom, ha nem őszinte, rögtön lebukik. A beszélt nyelv viszont más, ott remekül megtanulták az emberek álcázni magukat.

– Izgalmas témákat jár körbe, spirálisan, egyre mélyül és önmagába visszatérő (zárluló) körönként a kötet. A tehetség és a (szükségszerű) fájdalom, önpusztítás kapcsolata, a vágy, mint függőség, a közöny, a hatalom mindent felemészítő és átváltoztató tulajdonsága... Sok a kötetben a „kikacsintás”, ez mennyire volt tudatos?

– Legtöbbször az okozott nehézséget, hogy tudtam, mit szeretnék elmondani, de nem akartam, hogy túl szájbarágós legyen. Olyan is történt, hogy amit megírtam, később valóra vált. Több síkon játszódik a történet, így az olvasóra van bízva, mennyit bír befogadni, vagy elfogadni ebből a világból.

– Számomra az egyik legizgalmasabb kérdés a könyvnek, hogyan létezik, hogy senkit nem érdekel, ki vagy mi irányítja a szalakat. Önt általában, mint karmestert, gondolom, nagyon is érdekli. Jellemző ez a tudni akarás az élete más területén is?

– Ez az úgynevezett demokrácia, amiben élünk, úgy tűnik, mintha állandó fogalom lenne, amiért valakik megharcoltak, és nekünk csak élveznünk kell a gyümölcsöt. Az elmúlt évtizedek megtanították számomra, hogy ezekért a kiüresedett, kifakult fogalmakért nap mint nap meg kell küzdeni – mindegy, hogy milyen nyelven –, különben szép lassan eltűnnek, mi pedig itt maradunk egy szürreális világban és nem értjük, hogyan történhet velünk a sok szörnyűség.

– Vannak további írói tervei?

– A második könyvemem dolgozom, a felével már elkészültem. Rengeteg történetem van, amiket gyorsan felskiccelek, és ha nyugalom van körülöttem, később kidolgozom. Bízom benne, hogy egyszer majd ezeket is elmesélhetem.

Illényi Mária
Fotó Bolya Árpád

▶ könyvről

Balassa Krisztián:

MARIONETT FENOMENÁL

Kalligram Könyvkiadó, 288 oldal, 3990 Ft

Grandpierre Atilla

A SELYEMÚT ŐSTÖRTÉNETE ÉS A MAGYARSÁG SZEREPE EURÁZSIÁBAN

Titokfejtő Könyvkiadó, 2021.

Grandpierre Atilla könyve korszakalkotó, megalapozza a természetközponitú és életközponitú eurázsiai világrendet. Biztos vagyok benne, hogy a világ száz legfontosabb tudományos könyve között lesz.

(Csizmadia Norbert, PhD. geográfus, a Geopillanat és a Geofúzió című könyvek szerzője.)

Grandpierre Atilla új könyve remek, lényeglátó, fontos alkotás. Csak ajánlani tudom minden embernek, aki az agyát még arra használja, amire való: gondolkodásra.

(Dr. Horváth Balázs, a Széchenyi István Egyetem egyetemi docense, a „Beteg bolygó”, az „Erkölc és civilizáció” és „A fenntarthatóság pszichológiája” c. könyv-trilógia szerzője.)

IDÉZETEK A KÖNYVBŐL

„Az elmúlt évszázadokban a nyugati civilizáció uralta a Föld nagyobb hányadát. A 21. században azonban a jelek szerint a többpólusú világrend felé halad a történelem.”

„Az élet és világ lényegének értelmezésének és értékelésének módja az, ami megszabja a történelem menetét. Az élet az, ami bennünket döntésre készítet, arra, hogy cselekedjünk a világban. Az élet és a világ a valóság két fő tényezője, amelyeket döntéseinknél számításba kell vennünk.”

„A három kozmikus alapelven, az anyag, az élet és az értelem alapelven alapuló átfogó tudomány képes leírni az anyagi világ, az élet és az értelem világát és ezek egységét, viszonyát is.”

„Könyvünkben nagyon fontos a 'Világegyetem' szó minden előfordulásakor szem előtt tartanunk, hogy a Világegyetem fogalma szélesebb és mélyebb a szokásos 'világegyetem' fogalmánál. A Világegyetem fogalma alatt ugyanis minden létező egységes egészét értjük, saját kozmikus, mindent átfogó összefüggésrendszerében és a három kozmikus alapelv által meghatározott természeti rendjében.”

„Ha pedig a jövőről gondolkodunk, és változtatni szeretnénk a történelem menetén, mégpedig a népeket hosszú távon felemelő módon, akkor az átfogóan egészséges világnézet az, ami kulcsot ad a felemelő történelmi korszak eléréséhez.”

„Könyvünk az első, amelyik felhívja a figyelmet arra a meghatározó jelentőségű tényre, hogy a történelem menete alapvetően az uralkodó világnézettől függ, mert a világnézet szabja meg legalapvetőbb értelmezési rendszerünket és értékrendünket. Mivel döntéseink értelmezési rendszerunktől és értékrendunktől függenek, a társadalomban, illetve a döntéshozók szintjén uralkodó világnézet szabja meg a társadalom döntéseinek uralkodó irányát, és ez szabja meg a történelem menetét.”

Milyen volt az ősi Magyarország?

12 tudomány legújabb eredményeinek alapján

Az átfogó, posztmodern tudomány

Életünk a kozmikus életközösségek rendjében

A szkíta-hun-magyar nép hatása Euráziára

Milyen az egészséges civilizáció, és miért kell eljönnie?

Hogyan változtathatjuk meg a történelem menetét?

Milyen volt az ősi magyar civilizáció?

Milyen volt az ősi magyar intézményrendszer?

Milyen volt az ősi magyar filozófia és tudomány?

Milyen volt az ősi magyar gazdasági rendszer?

A magyarság kiemelkedő tehetsége

<https://www.ekonyv.hu/a-selyemut-ostortenete>
2500 Ft

<https://www.ekonyv.hu/the-ancient-history-of-the-silk-road>
2500 Ft

<https://www.ekonyv.hu/osi-magyarország>
3000 Ft

<https://animakonyv.hu/a-selyemut-ostortenete-a-magyarsag-szerepe-eurazsiaban-10004209>
3850 Ft

Ajándéknak ajánljuk!

a **K. u. K. Kiadó**tól

Habe, Hans
VISSZANÉZVE
564 oldal, kötve 5800 Ft

Mennyi minden fér bele egy fiatalon megírt önéletrajzba!

A 19-es népbiztos dorbézolása a Balatonon. Menekülés egy hajófenéken Bécsbe. Önkéntesség a francia hadseregben, majd az amerikai hadsereg tisztjévé válni. Részt venni a partraszállásban, újraindítani az egész német sajtót.

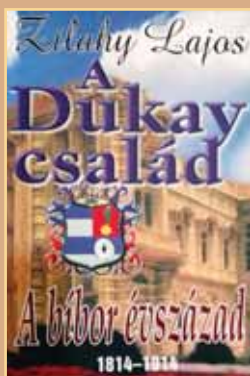
És közben regények sokaságát írni! Ha van olvasmány, amit csak a megkopott jelzővel lehet illetni, ez az: Letehetetlen.

K. u. K. Kiadó | 1138 Népfürdő u. 15/E | www.kukkiado.hu

Zilahy Lajos
A DUKAY CSALÁD
1-3 kötet

A bíbor évszázad – Rézmetszet alkotmány – A dühödt angyal
424, 688, 302 oldal, kötve, 13500 Ft

Zilahy 1947-ben írta az Ararát című regényt. Később – emigrációban – tovább szőtte a történet szálait, megírva az előzményeket és a folytatást is. Így született A Dukay család trilógia, a magyar arisztokrácia közel másfélszáz esztendő átfigó társadalomrajza. Realizmus és romantika keveredik a nagyregényben, gyakran lírai, máskor humoros jelenetekkel ötvöződve. A hetvenes években Újvidéken jelent meg, átkerült hazánkba is – de a cenzúra nem engedte a regényt a maga teljességében forgalomba hozni Magyarországon.

EZ AZ ELSŐ TELJES ÉS HITELES KIADÁS

**„HA EGYSZER MEGÍZLELTED
A REPÜLÉST, UTÁNA
A FÖLDÖN JÁRVA IS AZ EGÉT
FÜRKÉSZED”**

LEONARDO DA VINCI

25% kedvezmény
www.tygotex.hu

EXKLUZÍV KIADVÁNY!

Díner Tamás – Fodor Ákos:
Beszédes kép / képes beszéd

A költő és a jó barát fotóművész közös kiadványa kereskedelmi forgalomba nem került, kizárólag a Fekete Sas Könyvkiadónál kapható korlátozott példányszámban. Az exkluzív könyv sorszámozott és Díner Tamás aláírásával ellátott.
78 oldal, kemény táblás,
3900 Ft

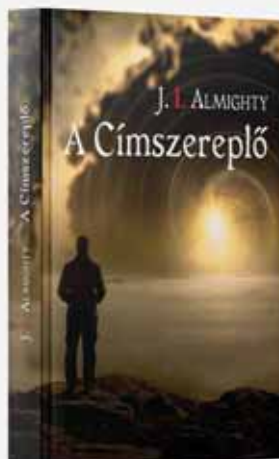
Fodor Ákos: Jelentés az útról www.feketesas.hu
Mostantól mostig

Mindannyian úton vagyunk – olyan úton, amelynek csak két biztos állomása van: a kezdete és a vége. Kie hosszabb, kie rövidebb; kie simább, kie rögzesebb. Bejárhatjuk így is, úgy is: tétován botorkálva, katonásan menetelve vagy könnyed tánc lépésben, futva-rohanva vagy ráérősen sétálva, bámészkodva vagy körül sem nézve, magányosan vagy másokhoz igazodva. Akkor is végigmegyünk rajta, ha – lábunkat megvetve – moccanni sem akarunk.
Fodor Ákos (1945–2015) mindezt már maga mögött hagyta – közkinccsé tette azonban „útinapló-bejegyzéseit”. Ezekből válogattunk mostani, negyedik posztumusz kötetének összeállításakor, 1978-tól napjainkig.
528 oldal, 4400 Ft

A FEKETE SAS KIADÓNÁL MEGJELENT KORÁBBI FODOR-ÁKOS KÖTETEK:
Gonghangok, 2009 (versek) ■ Kis téli-zene, 2013 (versek) ■ Gyöngyök, göröngyök, 2015 (válogatott versek) ■ Zaj-szünet, 2017 (hátrahagyott versek) ■ Zene-idő, 2019 (válogatott versek)

FEKETE SAS KIADÓ Email: feketesas@feketesas.hu
Telefon: +36 20 231 7924, +36 1 780 0076

456 oldal, 2900 Ft

A regényszereplőket az írójuk teremti. De mi van, ha erre rá is jönnek? **A Címszereplő** komoly kérdéseket (szabad akarat, a lét értelme, teremtett vagy szimulált-e az univerzum) boncolgat játékos formában jó adag abszurd humorral fűszerezve. Világa éppannyira sodró és magával ragadó, mint amennyire taszító és felkavaró; és oly mértékben egyedi és kiszámíthatatlan, hogy a szédületes ötletkavalkádot olvasva jóformán csak abban lehetünk biztosak, hogy meg fogunk lepődni.

RÓNAY TAMÁS Angela Merkellel foglalkozó életrajza annak is izgalmas lehet, aki nem kedveli. Nem gyakori, hogy valaki a kvantumkémia szakértőjéből válik elismert politikussá, ahogy nevezték, „Kohl lányává”. Kancellársága elején megszerettette a németekkel Európát, 2008 után olyan súlyos válságokon vezette keresztül az Uniót, amelyek – ha ő nincs – a közös Európa végét jelenthették volna. Hogy a kancellári tisztségből való mostani távozásával mekkora űrt hagy maga után, bizonyítja a 2021. szeptemberi német választás...

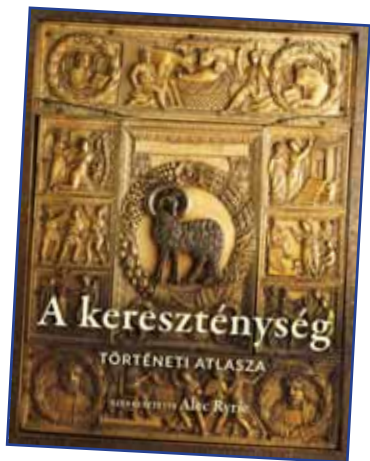

282 oldal, 2900 Ft

info@hungarovox.hu • 06-20-585-8212

Alec Ryrie (szerk.)

A kereszténység történeti atlasza

Fordította: Szabadi István
Kálvin Kiadó, 2021

A napjainkban több mint kétmiliárd hívőt számláló kereszténység csaknem az egész világon otthon van. Hatása Európában és az amerikai kontinensen különösen is alapvető. Több mint száz színes térkép és illusztráció segít

ségével atlaszunk ennek a vallásnak a történetét követi végig, bemutatva a kereszténység dinamikus és alkalmazkodásra képes valóságát a kezdetektől rendkívül sokszínű történelmi, kulturális, vallási, illetve egyre táguló földrajzi keretek között. Az ókortól napjainkig ívelő történetet a térképek és ábrák, grafikonok mellett rövid összefoglalók segítik megérteni. A kereszténység nemcsak a világ csodálatos műemlékei, irodalmi, zenei, képzőművészeti és építészeti alkotásai számára jelentett és jelent mindig megújuló inspirációt, hanem a világ politikai, történeti folyamataiban is fontos szerepet játszott. Korunk kihívásai ellenére (ateizmus, szekularizmus, belső feszültségek és konfliktusok) a kereszténység ma is megkerülhetetlenül jelen van életével és üzenetével.

Alec Ryrie történész, a Brit Akadémia tagja, a Durhami Egyetem és a Gresham College tanára. Elsődleges kutatási területe a reformáció és a protestantizmus története.

Nicolas Mathieu:

Gyermekeik is utánuk

Meg lehet-e őrizni az emlékeket? S nemcsak a személyeseket, hanem egy egész korét? És mi számít emlékeknek? A monumentális, jelentős, feljegyzésre méltó dolgok? Vagy meg lehet írni a nap-sütést, a szegénységet, az unalmat, a békét, a jó szexet, a magányt, a sült krumplit és egy nedves sárgabarackot is?

Nicolas Mathieu regénye az utóbbira tesz kísérletet. Négy nyárról szól az 1990-es években,

azt rögzíti kíméletlen precizitással, finom melankóliával és vad dühvel, mivel tölti el ezeket a francia kisvárosi főhős, Anthony, aki épp olyan, mint bárki más: mohó, kíváncsi, cinikus, lelkes, idealista, csalódott – és életében először szerelmes. Hogyan unatkozik egy számára érdektelen világ közepén, miként keresi a kalandot a környezetében, az érzéseket a széthulló családjában, a bátorságot önmagában... Jelképes, átlagember-történetével mitikus magasságokba emelkedő hős, az évtized, egy furcsán elveszett, ezredvégi generáció képviselője, aki a szemünk előtt válik felnőtté. De önarckép is, s olyasvalaki, akiről jó olvasni, akinek a története az ifjúság könyve is.

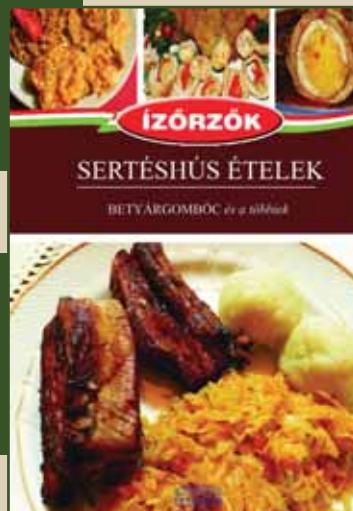
Nem véletlenül nyerte el 2018-ban a Goncourt-díjat: tökéletes korrajz, könyv a szerelemről, a medvecukorszagról, az összetartozásról és az elválásról.

Bárdos Dóra

Typotex Kiadó, 460 oldal, 3900 Ft

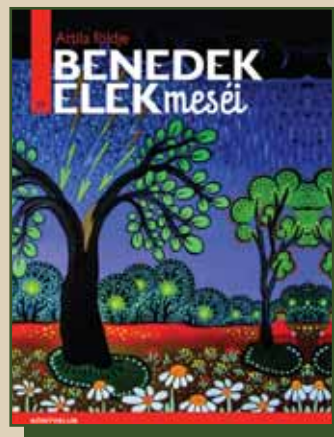
megrendelo@dunakiado.hu

www.dunakiado.hu

A SZOROZAT FOLYTATÓDIK

3490 Ft

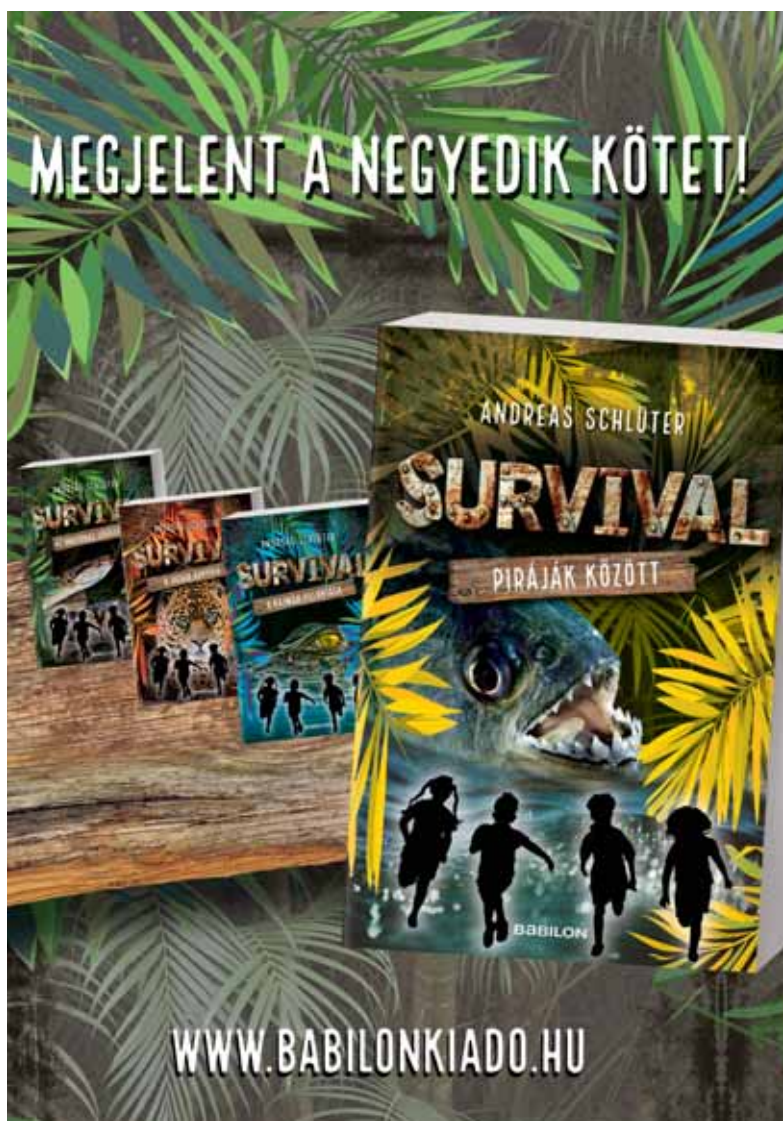

3490 Ft

3490 Ft

KÖNYVKLUB Kft.

WWW.BABILONKIADO.HU

KÖNYV GURU
 Almási Márta:
PRÉSELT VIRÁGOK
 200 oldal, 2990 Ft
 Az ötvenes évek Magyarországon egy májusi vasárnap délután unokahúgával sétál a falu központjában a nagynéni, és mesél. Azokról, akikkel séta közben találkozunk, azokról, akiknek a háza előtt elhaladnak, és a kislány családokba fedezi fel, hogy az általa addig csak a mesekönyvekből ismert érdekes emberek: urak, úrnők, grófok, bárók közöttük élnek. A húszharmadik évek világa a kommunizmusnál visszanevez.

SZEMÉLYES TÖRTÉNELEM
 Kassai Tibor:
LÁTOGATÁS A BIRODALOMBA
 Útinapló egy 1958-as szovjet tanulmányútról
 128 oldal, 2490 Ft
 A szerző fiatal kutató-állatorvosként vett részt egy három hónapos tanulmányúton a Szovjetunióban. Az azóta eltelt évtizedek változásai (még maga a hatalmas Birodalom is eltűnt közben a térképről) különleges értéket kölcsönöznek ezeknek a hiteles feljegyzéseknek. A Szovjetunióban élő emberek korabeli életéről mesélnek a Sztálin halálát követő, jelentős változások ígértétől izgalmas időszakban.

KÖNYV GURU
 Borza V. Eszter:
CAMP-FESZT
 A Camp-trilógia első része
 440 oldal, 2990 Ft
 A nyár utolsó hónapjában Alice ráveszi Sophie-t, hogy tartson vele egy táborba, és ezzel kezdetét veszi életük egyik legfergetegesebb nyaralása. Hamarosan kiderül, hogy a Camp-Feszt – kora délutántól hajnalig tartó koncertjeivel – sokkal inkább nevezhető fesztiválnak, mint egyszerű tábornak. A lányok azonban végül még ennél is többel gazdagodnak: új barátokkal, felejthetetlen kalandokkal és egy kis szerelemmel.

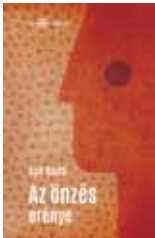
KÖNYV GURU
 Barna Zsolt:
AZ ELSŐ NEGYVENKILENC
 e-könyv, 2490 Ft
 Negyvenkilenc életév tapasztalata, megélése sűrűsödik össze negyvenkilenc szerelmes versben. A változatos terjedelmű lírai alkotások önállóan is megállják a helyüket, de vannak közöttük olyanok is, amelyek kronológiában, történetükben is kapcsolódnak egymáshoz. Átélhetjük a mindennapi számúra ismerős érzelmeket, örömeiket és bánatokat.

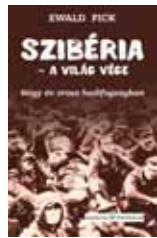
KÖNYV GURU
 Eiger Levente János:
A PÁSZTOR VISSZATÉRT
 212 oldal, 2990 Ft
 Eiger Levente költészetét a tiszta, őszinte szerelemmel, hittel, becsülettel, hazaszeretettel, sorsral és az elmúlással kapcsolatos gondolatok változatos lírai megjelenítése jellemzi. Egy olyan összetéveszthetetlenül egyedi szerzői világkép bontakozik ki lelki személnél előtt a sorokat olvasva, amelyben a kereszténység és a buddhizmus tanításai is jól megférnek egymás mellett.

KÖNYV GURU
 Véghe-Fodor Mónika:
LATTE LIVERPOOLBAN
 204 oldal, 2990 Ft
 Ha olyan történetre vágysz, amelyben megtalálható a valóság élet meszesrűségét, akkor gyere velem, igyál egy jó kávét, és hagyd, hogy a történetmesélés magával ragadjon! Szövődik a szerelem, de történetünk hősnője valami mást is talál könyveskávé-irodalmi utazásai során! Megtalálja a saját családtörténetét, megérti a sorát. És megtörténik, amire mindannyian vágyunk: kerek lesz az élet.

AD LIBRUM
 Ayn Rand:
AZ ÖNZÉS ERÉNYE
 200 oldal, 2990 Ft
 A neves libertáriánus regényíró és filozófus az önzés és altruizmus definíciói között tesz rendet ebben az esszékötetben. Következtetés individualizmussal támogatja a szabadpiaci kapitalizmust, nevezi erkölcsstelennek a jobb- és baloldali kollektívizmust, és veti el azokat a filozófiákat, amelyek az egyén önfenntartását hirdetik.

SZEMÉLYES TÖRTÉNELEM
 Ewald Pick:
SZIBÉRIA – A VILÁG VÉGE
 Négy év orosz hadifogságban
 204 oldal, 2990 Ft
 A német szerző újdonsült altisztként, a kapituláció után esett amerikai fogságba, majd mintegy negyvenezer katonatársával együtt átadták a szovjeteknek. Negyvenhat naps gyaloglással érték meg a szibériai Sztara Kuznyeckbe. A négy év szenvedéseinek tényszerű, nagy emberszerepességgel megírt történetét olvashatjuk a kötetben.

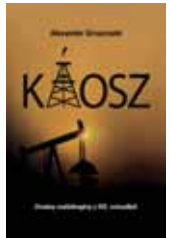
AD LIBRUM
 dr. Pataki János István:
A MAGYAR BÍRÓSÁGI VÉGREHAJTÁS RENDSZERE
 416 oldal, 4990 Ft
 A szerző nagy teret szentel a történeti előzmények bemutatásának, úgy a római jog, mint a magyar jog vonatkozásában. Ezután részletesen bemutatja a magyar végrehajtási jog jelenlegi szabályrendszerét, az ezzel kapcsolatos legfőbb személyi kérdéseket, és a szabályozással kapcsolatos főbb problémákra is rámutat. Részletesen elemzi a végrehajtással kapcsolatos statisztikai adatokat is.

AD LIBRUM
 Bánszegi Katalin:
SZUDÁN
 328 oldal, 3990 Ft
 Szórakoztató és ismeretterjesztő útikalauz az ókortól a mai Szudánig, amely bemutatja a valóságban is beutazni kívánók számára. Színes képekkel és színes beszámolókkal ókori piramisokról és mai fekete arcokról.

SZEMÉLYES TÖRTÉNELEM
 Balázs Dezső:
HALLÓ! ITT PÉTER!
PÉTER BESZÉL!
 Egy budapesti zsidó család története az 1944-es esztendőben
 188 oldal, 2990 Ft
 A könyv címében szereplő fiú brutális meggyilkolásáról sokan hallhattak a nyilas Zentai Károly kiadatásának ügyében. Ez a visszaemlékezés 1946-ban született, és még a fiú kereséséről szól. Az apának döntenie kell, feltegye-e a sárga csillagot, keresse-e reménytelenül elveszettnek látszó fiát, vagy a családja többi tagját védje. Kemény történet kemény időről.

KORNÉTÁS
 Alexander Sirvanzade:
KAOSZ
 Örmény családrégény a XIX. századból
 360 oldal, 3500 Ft
 A regény a 19. század végén egy Fekete-tengeri olajvárosról szól. A gyorsan fejlődő város a kőolajipar fiatal központja, ahol a munkások kizsákmányolása és mások gyors meggazdagodása szembeötlő. A könyv jól érzékelteti a kisvárosok korabeli áporodott légkörét, a szugori és haszonleső boltosok világát, a gazdag családok fiataljainak kicsapongó életét.

BBS-INFO
 Huszár István:
TÁRGYASÜLT ÖTLETEK
 182 oldal, 2990 Ft
 A könyv útmutatót ad ötleteink megvalósításához, a tervezéstől a nyomtatásig, megismerhetjük belőle a 3D nyomtatás lehetőségeit, technológiáját, eszközeit és módszereit. Részletesen ismerteti az alkalmazott technológiák előnyeit és hátrányait, a különféle 3D-s tervezőprogramokat, nyomtatásokat, azok üzemeltetésének mikéntjét és buktatóit, illetve a 3D-s tárgyak készítésének menetét, melyek megértését számos példa és gyakorlati tanács segíti.

BBS-INFO
 Bártfai Barnabás:
EXCEL TIPPEK
 122 oldal, 2990 Ft
 Könyvünk 100 praktikus tippet és trükköt tartalmaz az Excel hatékony használatához. Ha a Tisztelt Olvasó már ismeri valamennyire az Excelt, de szeretné további ötletek segítségével gyorsabbá és könnyebbé tenni munkáját, úgy a könyvben szereplő tippek remek iránymutatást adnak ehhez, mivel a mindennapi munka során egyszerűen kamatoztathatók, hiszen alkalmazásukkal rengeteg időt spórolhatunk.

BBS-INFO
 Kivaghy Krisztián:
TISZTA LÁBÚAK ORSZÁGA
 70 oldal, 1490 Ft
 Mat nyaralása zátonyra fut, amikor kiderül, hogy a vizesés tervezett meglátogatása helyett karanténba kényszerül. Ám ez még csak a kezdet, az országban ugyanis logikátlan és furcsa intézkedések vezetnek be egy járvány okán. Az értelmetlen intézkedések és szigorú korlátozások mellett mindenkinek meg kell érteni, hogy „a legfontosabb, hogy legyőzzük a járványt”. Ám az események idővel váratlan fordulatot vesznek.

WWW.RADOSZA.HU
 Radosza Sándor:
KISASSZONYOK VÖLGYE
 352 oldal, 3990 Ft
 A Kisasszonyok völgye a szenvedély, az elvágyódás és az önámítás regénye. Szerelői saját hazugságaik, tévováságuk és gyávaságuk foglyai. Életük változtatásra való képtelenségét példázza. A völgy a bezárt-ságot és a magányos nők belső börtönét is jelképezi. Vágyuk a testi szerelemre és az önmegvalósításra, mégis behódolnak a közös hazugságnak: a füstölésnek. Saját életük is elhamvadna, ha nem lázadnának fel. De fellázadnak-e?

ORPHEUSZ
 Homoki-Nagy István:
A KAMERA LEÁLL
 168 oldal, album, 6000 Ft
 Homoki-Nagy István kéziratban őrzött, utolsó írásainak gyűjteménye. A filmrendező, operatőr – amellett, hogy bepillantást enged műhelytitkaiba, máig elaltont jelentő természet-filmjeinek és fotóinak alkotási folyamatába –, igazi irodalmi élménnyel ajándékozza meg olvasóját. Minden sorából árad az élet szerete, miközben érzéki, tűnő világról készülnek felvételei, hiszen a nem is oly távoli jövőben „eljár az idő, mikor elhal minden madárdal”.

EX-BB KIADÓ
 Fuchs Adrienn:
FÉLIX, A KÍVÁNCSI KIS PANDA
 Mesélő természet sorozat 4.
 40 oldal, 1250 Ft
 A mesekönyvben az állatkert világa elevenedik meg, ahol egy kislány a jó barátjával, Félixszel, a vörös macskamedvével barangolva izgalmas kalandokat él át. Megismerkedhetünk a kert lakóival: az újonnan érkező és családra vágyó gorillával, a beteg csacsvai, a csetlő-botló zsiráfborjával és a többiekkel. Budai Tibor grafikusművész színes illusztrációi az állatok és a természet mélységes szeretetét tükrözik.

Regényben elbeszélte feszült ballada

Meghökkenítő, sokszor mennyire rokonnak érezzük a kelet-európai országok irodalmát, még akkor is, ha a közöttünk feszülő földrajzi és kulturális távolság jelentősnek mondható. Litvánia úgy ezeröttszáz kilométerre fekszik Magyarországtól, ám *Laura Sintija Černiauskaitė* regénye, a *Lélegzet a márványon* valahogy minden ízében ismerős. Még akkor is, ha a műben festői érzékletességgel megjelenített tájak egy sokkal természetközelibb élet kellékei: mindenütt erdők, irtások, magas fűvek, folyóparti csalit, és a környezetnek ezek a már-már misztikus jegyeket hordozó elemei szerves részei a történetnek is.

Egy isten háta mögötti litván tanyán élő család élete alaposan felborul, amikor a szülők egyetlen, „furcsa” fiuk mellé magukhoz vesznek egy kezelhetetlen intézeti kislányt. Iljusa, ez a fiatal „vadember” katalizátora lesz azoknak a változásoknak, amelyek a család életében már régóta a felszín alatt forognak – aztán egy tragédia mindent megváltoztat.

A fiatal litván író nem akárhogyan dolgozza fel ezt a feszültségekkel terhes történetet: szinte balladát ír regényben, amelynek eleinte minden mozzanata rejtély, és úgy tisztul fokozatosan a homály, ahogy haladunk előre a történetben. Ezt az író javarészt lírai erejű nyelvvel éri el: kimondások helyett finom utalásokkal, költői képekkel, a belső titkokhoz kaput nyitó aprólékos leírásokkal dolgozik, amelyek szereplői karakterét segítenek megfejteni. Márpedig ehhez kellő olvasói érzékenység szükséges, Černiauskaitė hősei ugyanis rendkívül összetett, különös figurák, akiket hál’ istennek nem terít ki egy mozdulattal az olvasó elé. A festő anya, a depressziós Izabelė egyszerre engedelmeskedik belső démonainak és anyya-

egybeolvadt volna annak a lényegével, ott a magasban, mintha a csontváza ketrecében csak egy kicsi maradt volna őbelőle, úgy érezte, hogy ő maga füstként elszáll, elpárolog a sejtjei börtönéből, szétterül a levegőben, mint a saját maga illata, és lám, már az erdőig, a folyóig árad, felfelé – mint egy boldog, felszabadító szubsztancia.”

Laik Eszter

Laura Sintija Černiauskaitė: **LÉLEGZET A MÁRVÁNYON**
Laczházi Aranka fordítása
Typotex Kiadó, 172 oldal, 3200 Ft

GINGKO
Michael Shellenberger:
APOKALIPSZIS SOHA
A klímakatasztrófa elmarad?
400 oldal, 4990 Ft
2019-ben néhány szélsőséges környezetvédő azt állította, hogy a klímakatasztrófa miatt „emberek milliárdjai fognak meghalni” – ezzel növelve a lakosság, köztük számos fiatal szorongását. Ekkor Michael Shellenberger szükségét érezte, hogy mint elkötelezett környezetvédelmi aktivista, vezető energiaszakértő és egy tizenéves lány édesapja, felszólaljon és különbséget tegyen tudomány és fikció között.

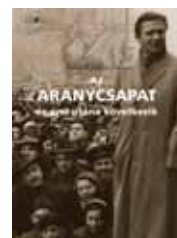
GINGKO
Nagy Réka:
BOLYGÓMÉNTŐ KÉZIKÖNYV SZUPERHŐSÖKNEK
128 oldal, 2990 Ft
Egyre többet hallani, hogy élj fenntarthatóan és óvd a környezetet. Ez a könyv segít abban, hogy igazi szuperhősként viszonyulj a világ bonyolult dolgaihoz, megértsd a természetromboló folyamatok okait, és ezek alapján családoddal változtass a mindennapok rutinjain. Ókoanyut a gyerekei számos érdekes kérdéssel lepik meg, melyeken keresztül mesél, és számos praktikus tippet ad a környezettudatos élettel kapcsolatban. 8–12 év

GINGKO
Mengyán Eszter:
HELLŐ, SLOW FASHION! KÖRNYEZETTUDATOS RUHATÁR LÉPÉSRŐL LÉPÉSRE
240 oldal, 4990 Ft
Hogyan lesz környezettudatos a ruhatárad? A könyvben felsorolt praktikus tippek segítenek elindulni az úton. A szerző évek alatt összegyűjtött tapasztalatai mellett olyan szakemberekkel is beszélget, akik a kutatásaik miatt, vagy a szakmájukból adódóan még jobban rállátanak a fenntartható divat különböző? területeire, így igazán hiteles képet kaphatunk a témáról.

GINGKO
Névény Dorottya:
KALENDÁR A VILÁGNAGY ERDŐBEN
72 oldal, 3300 Ft
A Világnagy Erdő mesés tájain számtalan állat és növény lakik. Vannak köztük aprók és nagyok, fűrgék és lassúak, csikosak és pöttyösek, kedvesek és morcosak. Sokan sokféleek, ám valamilyen mégis hasonlóak: igyekeznek harmóniában élni a természettel. Az erdőlakók a történetek során felismerik, hogy mindannyiuk összefogására szükség van ahhoz, hogy otthonukat megőrizhék olyan csodás élőhelynek, amilyenek szeretik. 5-8 év

KORTÁRS
Borsi-Kálmán Béla:
AZ ARANYCSAPAT – ÉS AMI UTÁNA KÖVETKEZIK
512 oldal, 367 képpel, 8000 Ft
A 2008-as sikerkönyv átdolgozása és folytatása nem pusztán Pus-kás, Albert és Varga Z. életútjának elemzése, hanem mindezen túl futball- és mentalitástörténet, nyomozás a belügyi berkekben. Játékosok, játékosügynökök, menedzserek, állambiztonságiak bukkannak fel: siker, tündöklés és végzetes futballtörténeti bukások (1954, Bern). A magyar futball régi és újabb, hanyatló történetének társadalmi összefüggései a történész szemével.

KORTÁRS
Tolvaly Ferenc:
EL CAMINO – HUSZ ÉV MÚLVA
Szent Ignác útja
312 oldal, 4000 Ft
A Szent Jakab-út megtétele után 20 évvel újabb zarándokutat jár be a regény főhőse, a jezsuita rend alapítójának, Loyolai Szent Ignácnak a nyomában. A baszkföldi Loyolából a katalóniai Manresaig vezető 640 km-es utat három zarándoktársával és egy jezsuita lelki vezetővel teszi meg, aki Szent Ignác időtlen személyiségét öltve magára, megosztja megtérésének tapasztalatait társaival. – A regény alapján az író filmet is forgatott.

Szülők és nevelők, bármily szép és okos elveket követnek, a nevelés sikere a gyerekekhez való kapcsolódáson múlik. A vezető a magasba emelheti, de szét is rombolhatja csapatát. Attitűdje, viselkedése meghatározza a szervezet külső sikerét és belső elégedettségét. Egyetlen valódi luxus adódhat életünkben: a boldog emberi kapcsolatok. Thomas Gordon a tisztelet és együttműködés kommunikációját tanítja nekünk, módszere kipróbált út az örömteli élethez.

Emberi kapcsolatok 128 oldal 4200 Ft

PET 296 oldal 4800 Ft

VET 288 oldal 4800 Ft

GORDON MÓDSZER

A nyucán túl

A nyuca olyan, mint Lázár Ervin meséjében a százpettyes katicabogár: létezik-nem létezik. Nem létezik, mert ki hallott már olyanról, hogy nyuca?! És mégis létezik, mert elmondható. Három kortárs szerző, *Csepregi János, Dániel András és Kollár Árpád* éveken át kutatta a nyuca-jelenséget, most érkezett el az idő, hogy a nagyközönség is megismerje gyűjtőmunkájuk eredményét. A *Scolar* kiadónál megjelent *Nyuca bestiárium* apropóján mesélték el különös esetüket ezzel a macskaszerű nyúllal, avagy nyúlszerű macskával.

– **Ki és hol találkozott először a nyucával?**

– Dániel András: Kollár Árpától hallottunk először a nyucáról, az ő Szabadkán élő unokabátyja mesélte, hogy a palicsi állatkertben a gorilla ketrecétől balra, rövid ideig látható volt két kölyknyuca. Ezen a nyomon indultunk el. Érdekes folytatása a történetnek, hogy miután megjelent a könyv, jelentkezett nálam egy illető, aki ugyancsak határozottan állította, hogy látta azokat a nyucákat a palicsi állatkertben 1986-ban. Sőt, azt is állítja, hogy ő maga nevezte el nyucának ezeket a lényeket.

– **Amikor először hallottatok erről a különös lényről, egyből ráugrottatok a témára?**

– Kollár Árpád: A nyuca előtti állapotban még nem nyílik ki az ember szeme, hasonlatos a háromnapos nyucakölyökhöz. Akkor még nem voltak készen arra, hogy befogadják a nyucát! Ösztönösen tagadtak mindketten! Tipikus reakció, ilyenek a kétkedők. Aztán szép lassan nyiladozni kezdett a szemük és az értelmük. A tagadást a vitatás fázisa követte! Kétségbeesetten kiabáltak. Egyik kezükkel hevesen kalimpáltak a másikat a szemük elé tartották, mert erősen várta őket a nyuca fénye. De oly sokakkal ellentétben, ők nem menekültek el.

– Csepregi János: Árpit 2005 óta ismerem, már akkor hozta a nyucát. Az elmúlt másfél évtizedben több vajdasági túránkon előjött a téma, és amikor hárman, együtt voltunk Szabadkán, akkor Árpiból elementáris erővel tört elő, hogy Andrist is „nyucáriánussá” akarja téríteni. Akkoriban annyira erős volt nála ez a becsípődés, hogy a vajdasági magyar iskolákat járva a foglalkozásokon nyucát rajzoltattunk és történetet meséltettünk a gyerekekkel. Pillanatok alatt kiderült, mindenhol van saját, helyi jellegzetességekkel rendelkező nyuca, sőt volt, aki azt mesélte, maga is látott ilyen állatot. Nem tudom, hogy az abszurditás fogta-e meg őket, vagy a mi játékoságunk ragadt át rájuk, de ez elkezdte mozgatni a gyerekek fantáziáját.

– **Nagyon sok stílusban szólítják meg az olvasót a szövegek. Kicsit az *Így írtok ti* emlékeztet?**

– Dániel András: Többféle irodalmi korszakot, stílust megidéznék a könyvben, és lettek volna még ötletek, hogy milyen szerzők bőrébe bújva írhatnánk még nyucaszövegeket, de úgy éreztük, hogy nem kéne egy ilyen *Így írtok ti* féle irányba elindulni. Ugyanakkor az alkotómunka rengeteg szerepjátékra adott lehetőséget. Izgalmas volt olyan szövegeket írni, olyan stílusokat, nyelveket kipróbálni, amibe másként nem biztos, hogy belevágtunk volna.

– Csepregi János: Az viszont elképzelhetetlen volt, hogy ne legyen egy Tudósok szövegimitáció, ha már Vajdaság... Szóval voltak olyan dolgok, amiket, ha még kockázatot is rejtett, nem hagyhattunk ki.

– **Mennyi szöveg maradt ki a szerkesztés során? Van-e lehetőség a továbbbírásra, folytatásra?**

– Kollár Árpád: Az írók szerint természetesen sokkal több maradt ki, mint kellett volna, a szerkesztők szerint viszont nyilván sokkal több maradt benne, mint kellett volna. Természetesen lesz folytatása. Hatalmas perspektíva van ebben a témában. Szeretnénk kifejleszteni a Nagy Nyucagenerátort. Ez egy olyan program lesz, amibe csak be kell ütni a témát, a szereplőket, helyszínt stb., aztán megírja a könyvet helyettünk. És természetesen tervezünk egy hogyan legyünk boldog nyucák önismereti pszichológiakönyvet is, az állítólag jól fizet.

– **A könyvet Nagy Norbert tervezte. Mennyire kapott ötleteket tőletek vagy teljesen a saját feje után ment?**

– Csepregi János: Volt egy elképzelésünk arról, hogyan kellene kinéznie egy nyucáról szóló könyvnek. Én úgy képzeltem, mint a filmekben az őrült kutatók kaotikus gyűjteményeit, dossziéból kihulló lapokkal, nem is igazi könyv lett volna, inkább egy dosszié. Ezeket az őrült ötleteket szerencsére Norbi elvitte a racionalitás irányába és visszametszette, így aztán egy szép kiállítású, letisztult kiadvány lett a vége.

– Dániel András: A könyv tervezése hihetetlenül izgalmas grafikus szerepjátékokra adott lehetőséget Norbinak, sokféle stílusban alkotott a manipulált reneszánsz festménytől az anatómiaábrán át az ufóábrázolásig mindent kipróbálhatott. Persze nem volt mindenben szabadsága, nagyon szigorú kritikusai voltunk.

– **Első pillanatra gyerekeknek szóló könyvnek tűnik. De nem az, ugye?**

– Kollár Árpád: A gyerekeket mindenképpen távol kell tartani ettől a könyvtől! Az a legjobb, ha előbb beszerzünk egy használt nyúlketrecet, olyat, aminek az oldalát már kissé megrágcsálta egy baknyúl, csak aztán vesszük meg a könyvet. Otthon csakis ilyen ketrecbe, a gyerek előtt elzárva szabad tartani a könyvet. Vigyázat, a fegyverszekrény, páncélszekrény stb. nem helyettesíti a nyúlketrecet!

Pompor Zoltán
Fotó: Kónya-Kovács Otília

▶ **könyvről**

Dániel András-Csepregi János-Kollár Árpád:
NYUCA BESTIÁRIUM
Scolar Kiadó, 232 oldal, 3999 Ft

„A testiséget előbbre valónak érzem a szavaknál”

Interjú az elsőkönyves Konrád Józseffel

Mostanáig a családja is „csak” építésznek hitte. Aztán 33 évesen elkezdett szavakból is építkezni. Bemutakozó műve címében egybecseng apja első regényével. Az A látogató volt, ez A behajtó.

– Talán már akkoriban is kacérkodott a regényírással, amikor az építész pályát választotta?

– Inkább belesúsztam az építész szakmába, minthogy választottam volna, ettől függetlenül megszerettem, csak volt egy állandó hiányérzetem az önkifejezéssel kapcsolatban. Kisgyerek koromban minden igyekezetemmel próbáltam elhatárolódní az irodalomtól vagy általában a művészetektől, mert számomra ez egy olyan világ volt, ami a szüleimé, amiből én kilógok. Erre még rátett egy lapáttal, hogy a bátyám már az anyaméhben szép verseket írt, és festett is. Én inkább sportoltam, örültem neki, hogy jól megy a matek, a fizika, és hogy egy idő után békén hagynak otthon, ha tízévesen jobban érdekelnek a brazil szappanoperák, mint Dosztojevskij. Aztán persze én is írtam verseket, de nem mutattam meg senkinek. Egyre többet, ahogy felnőttem, de továbbra is csak titokban. Két éve egy hosszabb New York-i telelés során jött az ötlet, hogy rendszerezem ezeket a verseket. Amikor kész lettem, kedvem lett belekezdeni valami folyamatosabbá.

– Másként látott neki a reál tudományokban otthonos emberként a szépirodalmi mű megalkotásába, mint az, aki – látott ilyeneket a környezetében – abszolút humán érdeklődésű?

– Az a kör, aminek része volt az irodalomtól való gyerekkori menekülés, a bekacsintás, majd visszatérés, lehetővé tett számomra egyfajta szabad játékkeret, amiben otthonosan érzem magam. Az építészetben és a sportokban éppúgy fontos a ritmus, az arányok, mint az irodalomban. Egy térnek is van dramaturgiája, a különböző rétegeinek összeszerkesztése számomra hasonló a mondatokéhoz. Sokféle átjárás van a szakmák között, a fellelt párhuzamok meg tudják erősíteni egymást, vagy épp a kontrasztot kihasználva lehet egy új perspektívát beolvasztani a meglévőkhöz.

– Előre eltervezte, hogy elbeszélője miként ingázik a Dávid király koráig visszanyúló múlt és a zűrzavaros jelen között, hogy mikor hagyja szabadjárá a fantáziáját, és mikor áll elő abszurd szituációkkal?

– Nem, mert épp ez az izgalmas számomra, hogy én se tudom, hová fogok kilyukadni. Mu-

száj tartani valamiféle rendszert, hogy ne essen szét a folyamat, egy vezérvonal már az írás kezdeténél derengett, ettől nem akartam túl messze kalandozni, de kifejezetten örültem, amikor asszociációs vagy egyéb összefüggéseknél fogva elkaptam egy számomra érdekes szöveget, amit kibonthatok.

– Nevezhetjük apa- vagy részben családregénynek A behajtót? Nyilván nem véletlen, hogy a címe szófajában, csengésében rokon édesapja első regényének, A látogatónak a címével.

– Úgy érzem, hogy ezek a kategóriák nem fedik le egészen, amiről valójában szó van. De megértem, hogy előkerülnek, hiszen a regény központi figurája a híres író, az apa, és a cselekmény során egészen közel kerülnek a családtagok is. Az eredeti cím, amit még azelőtt találtam ki, hogy kész lettem volna „Nyomok Hangja” volt, amit a kiadóval egyetértésben túl lírainak találtunk az elkészült munkához képest. Szegő János, a regény szerkesztője több javaslatot tett, amelyekből végül a „A behajtó”-t választottam. Elsősorban azért, mert ez fogja meg legerősebben a könyvet egyszerre kézenfekvő, közeli és metaforikusabb távoli jelentéstartalmával. Az összecsengés „A látogatóval” pedig stimuláló extra.

– Mennyire volt bizalmas a viszony kettejük között? Sokat beszélgettek, akár írásról is?

– Sajnos nagyon keveset beszélgettünk, részben talán azért, mert apám rengeteget dolgozott, és kevés idő jutott a családra, másrészt valahogy nem tudtunk egymáshoz kapcsolódni, talán épp ennek a képzeletbeli újraprobálása is megjelenik a könyvben.

– Mit szólna vajon a maga első regényéhez?

– Talán azt mondaná: „egész jó”, és abban szinte biztos vagyok, örülne neki, hogy az írás hagyománya tovább él a családban.

– Miért helyezett el mindenhol egy kis távolságtartó „csavart” a történet olyan helyein, ahol a saját családja kerül szóba? Az elbeszélő Dávid (maga József), író apja Áron (holott György volt), Dávid anyját Zsuzsának hívják (valójában Judit), de a vezetékeve (Lakner) változatlan. A könyvesbolti jelenetben az író apa legutóbbi művét úgy emlegeti az eladó, hogy „valami Ásás”, miközben Ásatás.

– A keresztnevek felcserélésének az egyik oka valóban a távolságtartás volt, egyszerre akartam azoknak a dinamikáknak, amelyek a családban zajlottak a közepébe gázolni, leragadni bennük, és tovább költeni, mintegy ugródeszkaként használni a valóságot egy kreatív folyamathoz, ahol már kevésbé fontos az azonoság. Másrészt a nevekkel való játék egy belső kalanddá válik, a nevekhez tulajdonságok is csapódnak, és az újraosztott felállásból ki lehet hámozni a körbe járt témákat előre gördítő momentumokat.

– Miért került sok erotikus részlet a regénybe?

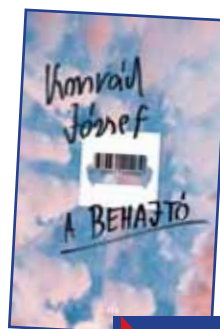
– Mert a testiséget, az azon keresztül való kapcsolódást erősebbnek, előbbre valónak érzem a szavaknál. Ha pedig ezt mégis meg tudom formálni szavakkal, akkor szerintem a létrejött részletben fokozottabban van jelen a mondanivalóm. Mintha a cselekményt állandóan körbe lengő szexualitás ott hordozná magában a saját végleteimet, az összekavarodott érzések kulcsát.

– Pályát változtatva folytatja a regényírást?

– Már a következő regényem felénél járok. Nagyon örülök neki, hogy rábukkantam az önkifejezésnek erre a formájára, nagyon hiányzott, és nem hiszem, hogy boldog tudnék lenni nélküle. Az építészetet sem fogom abbahagyni, azt is nagyon szeretem, és idáig úgy tűnik, jól lehet harmóniában csinalni mindkettőt.

Mátraházi Zsuzsa

Fotó: Debreczeni Fanni

▶ könyvről

Konrád József: **A BEHAJTÓ**
Magvető Kiadó, 216 oldal, 3499 Ft

Fal- helyett úttörő

Beszélgetés Faludi Juliannával

Faludi Julianna első regénye, mint mondja, kísérleti munka. Pontról pont-ra. Kiegészülve a könyv ihlette póló webshoppal, zenei lejátszási listával és több évados podcasttal. Irodalmi-design alkotást támogatott a Kalligram Kiadó.

– Tizenöt éve publikálsz prózát. A regényre miért vártál másfél évtizedet?

– Tizenöt éve jelent meg az első írásom, a *Lógva*, a *The Room* című lapban. Később részt vettem Hazai Attila irodalmi szemináriumán. Azután sokáig a gépemet feszítették a szépirodalmi írások, amik kiszakadtak belőlem, de nem publikáltam őket, mert úgy éreztem, nem kapcsolódom semmilyen jelenlevő irodalmi diskurzushoz. Visszatekintve látom, hogy javarészt az orosz 20. század irodalmának hatása érezhető rajtuk, teljesen szándékolatlanul történt így, persze az adott kor, azaz a kétezres évek végének jelenébe ágyazva. Asszociatív technikákkal dolgoztam, hangulati elemekkel, az elbeszélés linearitását próbáltam megbontani több-kevesebb sikerrel. Kísérleteztem.

– Nem egyszerű könyv, amolyan design-alkotás.

– Ez az első olyan regény, ahol a design ön-maga jogán megjelenik. A *Faltól falig*ban a design mint a művészet, társadalmi érték, fenntarthatóság, funkcionalitás dilemmáit magába sűrítő kísérletezés jelenik meg. Augusztai tervezői útkeresése több mint öncélú önkifejezés, vagy funkcionalitás. Személyiségfejlődése a társadalmilag felelős tervezővé válással párhuzamos.

– Domináns szerepet kap a hősnő testvére. Míg a lánytestvér ambiciózus, addig a fiútól ez távol áll. Tetszik a realista társadalomkritika – sajnos valós, ugyanakkor nem szükségyszerű.

– A testvérpár dinamikája leképezi a szülői mintákat. Öntudatlanul. Ki-ki belebújik egy-egy szerepbe. Párkapcsolatainkban ezeket követjük le, főleg amíg tapasztalatlanok vagyunk. A testvérpár együttélése a bevezető a későbbi párkapcsolatokhoz. A másik fő téma itt a család mint megtartó, támogató, avagy lehúzó erő. A valóságban mindez együtt van jelen, mindig sajátos, egyéni mixben. Augusztának döntenie kell, hogy engedi-e a lehúzást, vagy továbbmegy a saját útján. Ha továbbmegy, még erősebb lesz a kontraszt a testvérével, és nem véletlenül hagyja el Dávidot sem.

– Szintén fontos a menekülés, ami ugyanúgy jellemzi a modern kort (is). Mintha bátorítanád a fiatalokat.

– Augusztai egy célért megy előre, még akkor is, amikor ez a cél még éppen csak kirajzolódóban van, és a helyzetek sokasága, amikbe kerül, nem segítik ebben. A helyzetekbe való beleállás és megküzdés tanulható, ezen át kell menni neki is. Ugyanakkor meg kell találnia a lehetőségeit, ez tudatosságot igényel a részéről. Ebben segíti az a közösség, amit földrajzi határokon átívelve talál meg. Nem muszáj a korlátozott realitásunkban maradnunk, ha van bátorságunk körbe nézni, és vannak lehetőségeink. Menekülésre kizárólag életveszélyben bátorítanék másokat. Fontos annak a felismerése, hogy az önmagunkért való kiállítás melyik formája szerencsés egy-egy helyzetben, de maga az önmagunkért való kiállítás ténye a legfontosabb.

– Ha gazdasági megközelítéssel szemléljük a művet: üzletet építettél rá pólókkal, lejátszási listával és podcasttal. Becsületesen hallgattam a podcastot és felmerült, hogy vajon nem csorbít az olvasott élményen ez a mankó?

– A regény kiegészül egy playlisttel, akár táncolhatsz is a nappalidban, miközben olvasol. A pólók sűrítve mondják el a lényegét, ezzel a konceptualista hagyományhoz kapcsolódnak. Üzleti modellként egyébként – elárulom –, nem működik jól, de nem is ez volt a szándék mögötte. Amikor el kellett mondanom,

miről szól a mű, csupasz mondatok jutottak eszembe, ezeket látjuk a pólókon. Valamint a kötetből indult egy podcast is, ami egyfajta új, megismerhető dimenziót nyújt azok számára, akik kíváncsiak, és követnének az ismeretszerzés útján. Ez egy univerzum, ami a regény körül épül ki, mint egy kiállítás, van egy fő narratíva, és te döntöd el, hogy megnyitod-e a további kapukat, meg akarod-e ismerni egy-egy kiállított tárgy háttérét, kontextusát. A podcast első évada a szubkulturákról szól, a következő évad designtörténeti háttérrel nyújt.

– Érdekes kiemelni a Kalligram Kiadót, akik híresek a kísérletező szerzők támogatásáról. Nyáron jelent meg itt Bódi Péter *Hipster c. kötete*, bátor vállalkozás. Neked milyen volt az együttműködés a Kiadóval?

– Boldog vagyok, hogy a Kalligram felölelte a *Faltól falig* projektet, mert nem csupán a regény szerkesztésében, végső formájának kialakításában kaptam elképesztő nagy támogatást – ezúton is óriási köszönet Torma Mária szerkesztőnek, mert párbeszédben volt végig a szöveggel, és nagyon fontos reflexiókra kényszerített a szűken vett profi munkán túl, – hanem mert bekerültem egy olyan írói közösségbe, amire mindig is kíváncsi voltam. Bódi Péterre már a korábbi írásai kapcsán felfigyeltem, és azóta is lelkesen követem, örülök, hogy együtt említessz meg minket, megtisztel.

– Faltól falig vagy fal tol falig?

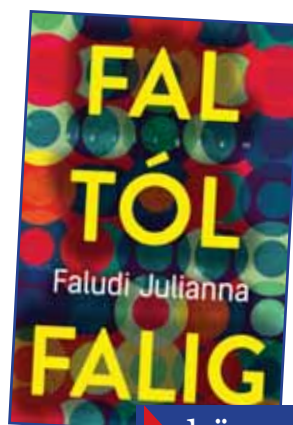
– Patti Smith egy korai interjújában azt mondta, hogy nem lehet áttörni a falat, mert mindig jön a következő fal, a következő küzdelem. Ez ihlette a címet. Minden

kihívás után jön a következő. Az már csak további fordulat, ami a végén van mint fal, de nem lövöm le a poént.

Hozzáteheted a nevem is, Faludi és Faltól falig, de ez már maga a dadaizmus (nevet).

Vermes Nikolett

Fotó: Bende Gábor

▶ könyvről

Faludi Julianna:

FALTÓL FALIG

Kalligram Könyvkiadó, 272 oldal, 3990 Ft

„Sokféle szöveg van, de ha lélek járja át, mind egyformán világít”

Szabó T. Anna

 Lira

TERET ADUNK AZ OLVASÁSNAK

Jane Austen minden napra

Elgondolkodtató útravaló
az év minden napjára

A Lira ünnepi ajánlata keretében 7000 Ft fölötti vásárlási érték esetén **700 Ft**-ért megvásárolható Jane Austen híres regényeiből és levelezéseiből összeállított díszkötetünk -elgondolkodtató útravalónak az év minden napjára!*

lira.hu/teretadunk

*Az akció a készlet erejéig érvényes.

A Móra Könyvkiadó újdonságaiból

MÓRA
KÖNYVKIADÓ

www.mora.hu